czwartek | 26 września 2013 | nr 114 (LXVIII) | cena: 11 kč

Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty. www.glosludu.cz

GłosLudu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

Na szkle malowane | s. 6

Górnicy nie zarabiają tyle, ile się mówi | s. 7

Muszę częściej strzelać | s. 12

»Kotłownia« z czasowym poślizgiem

PROBLEM: *Mała Scena „Kotłownia" w Teatrze Cieszyńskim na razie nie doczeka się otwarcia. Duży projekt o wartości 50 mln koron, finansowany przez Urząd Wojewódzki, napotkał na niespodziewane komplikacje. – Wstrzymaliśmy prace, ponieważ w czasie ulewnych deszczy w sierpniu woda wlała się do sutereny przez nowo wybudowane otwory w szatniach dla aktorów – wyjaśniła zastępczyni dyrektora teatru ds. ekonomicznych, Iris Heclová. Kiedy więc inwestycja zostanie sfinalizowana?*

Fot. ELŻBIETA PRZYCZKO

Zastępczyni dyrektora teatru ds. ekonomicznych, Iris Heclová pokazuje pomieszczenie, w którym powstaje nowa teatralna scena.

Przypomnijmy, że w pomieszczeniach, w których znajdowała się wcześniej kotłownia i magazyn rekwizytów, ma powstać kameralna scena z miejscami dla około stu widzów, a wykorzystywać ją będzie na swoje przedstawienia przede wszystkim Scena Bajka. Teatr Lalek działa pod skrzydłami teatru od roku 2008 (wcześniej funkcjonował przy Zarządzie Głównym PZKO) i w tej chwili nie ma idealnych warunków, przedstawienia dla małych widzów wystawia w Galerii Białej na piętrze głównego budynku. Oprócz Bajki z nowej sceny korzystać będą też mogły sceny czeska i polska na kameralne przedstawienia, będą się tam odbywać także koncerty i imprezy.

– W tej chwili pracujemy nadal w takich samych warunkach, jak przez ostatnie pięć lat, kiedy przeszliśmy pod skrzydła teatru – wystawiamy przedstawienia w Białej Galerii i czekamy z niecierpliwością, aż oddadzą nam do użytku nową scenę. Nie znamy terminu zakończenia prac, więc trudno zaplanować, co wystawimy tam jako pierwsze – powiedział kierownik Sceny Bajka, Jakub Tomoszek. – Przygotowujemy 65-lecie Bajki, które miało się odbyć wraz z uroczystym otwarciem nowej sceny, ale w tej sytuacji nie będziemy na to czekać, przedstawienie jubileuszowe wystawimy przed świętami. Będzie to spektakl „Pójdźmy wszyscy do stajenki". Na spotkanie zaprosimy wszystkich, którzy przez te lata byli związani z Bajką – dodał.

W najbliższą niedzielę na deskach teatru zobaczymy „Małą syrenkę" pierwszy spektakl przygotowany wspólnie przez Scenę Bajka i Scenę Polską (przedstawienie miało swoją premierę w ubiegłym sezonie). W październiku natomiast teatr lalek włączy się w obchody rocznicy stulecia urodzin Adama Wawrosza, który był jednym z założycieli Bajki – z tej okazji wystawiona zostanie jedna z jego sztuk.

Jak wyjaśniła Iris Heclová, na razie nikt nie potrafi przewidzieć, kiedy zakończy się budowa nowej sceny. – W tej chwili rozwiązujemy problem pokrycia strat z odszkodowania. Przeprowadzane są niektóre prace, które można wykonywać w obecnej sytuacji, jednak nie ma tego wiele, więc większość stoi w miejscu. Planowanego terminu dokończenia 2 października na pewno nie spełnimy, prawdopodobnie nie zakończymy budowy nawet do końca roku – powiedziała.

Jak wyjaśniła, do czasu niespodziewanego „zatopienia" sutereny w pomieszczeniach przygotowane już było m.in. okablowanie, klimatyzacja, łazienki dla widzów, szatnie. W tej chwili dokańczane są pomieszczenia sanitarne dla aktorów. Scena „kotłownia" będzie wprawdzie sceną kameralną, ale za to z prawdziwego zdarzenia. Oprócz nowoczesnego oświetlenia i nagłośnienia na widzów czekać będzie ruchoma, podnoszona scena. W Republice Czeskiej tylko jedna instytucja ma do tej pory takie urządzenie, a wśród teatrów ten czeskocieszyński będzie zdecydowanym pionierem nowej techniki.

Jak przyznała Iris Heclová, teatrowi przydałyby się także inne inwestycje. Przy zalaniu piwnic przeznaczonych na nową scenę okazało się, że kanalizacja pod budynkiem jest już dosyć „sfatygowana". Napraw wymagają też dachy, wyremontowano już dach nad głównym budynkiem, teraz na remont czekają inne.

ELŻBIETA PRZYCZKO

REKLAMA

GL-006

REKLAMA

GL-041

REKLAMA

10. edycja wystawy
ŻYCIE W OGRODZIE
27 - 29 września 2013
Równolegle odbędzie się wystawa
ZDROWIE ORAZ DUSZA
Plac wystaw Černá Louka Ostrava

GL-790

Informujemy szanownych Czytelników, że najbliższy numer „Głosu Ludu" pojawi się dopiero we wtorek, 1 października. Na sobotę 28 września przypada bowiem święto państwowe w Republice Czeskiej. Jutro nieczynny będzie także sekretariat redakcji.

TACY JESTEŚMY 2013

Zgłoś kandydaturę

Zbliża się organizowany przez Kongres Polaków w RC konkurs „Tacy Jesteśmy", który wyłoni najciekawsze zdarzenia i inicjatywy, wybitnych ludzi związanych z Zaolziem. W wyłonieniu kandydatur do nagrody ZŁOTY JESTEM może uczestniczyć każdy, kto do 10 października przyśle swoje propozycje, zasugeruje, co w mijającym roku uważa za godne wyróżnienia. Następnie kapituła wyłoni 10 nominowanych, którzy zostaną zaprezentowani na łamach „Głosu Ludu". Finałem konkursu będzie uroczysta gala, która odbędzie się 30 listopada w Teatrze Cieszyńskim. Propozycje do nominacji można zasyłać pod adresem Kancelarii Kongresu Polaków lub mailem: kancelaria@polonica.cz **(ep)**

POGODA

sobota	niedziela poniedziałek
dzień: 10 do 12 °C	dzień: 9 do 14 °C
noc: 7 do 3 °C	noc: 8 do 4 °C
wiatr: 1-2 m/s	wiatr: 1-2 m/s

13114
9 771212 422041

KRÓTKO

SKANALIZOWANE PERYFERIE

HAWIERZÓW (sch) – Peryferyjne dzielnice – Sucha Średnia i Dolna, Datynie Dolne i Błędowice zostały skanalizowane. We wtorek odbyło się uroczyste zakończenie tej jednej z największych inwestycji miasta. Jak zauważył prezydent miasta, Zdeněk Osmanczyk, przygotowania do niej rozpoczęły się już w 2004 roku. Budowa ruszyła jednak dopiero na początku ub. roku. Jej owocem jest sieć kanalizacyjna o łącznej długości 46 km oraz 1040 przyłączy kanalizacyjnych. Koszt inwestycji wyniósł 560 mln koron netto. W tej chwili do sieci podłączyło się już 153 nieruchomości oraz zostało podpisanych 474 umów o odprowadzaniu wód ściekowych.

* * *

KONIEC PRAC W NOWYM MIEŚCIE

KARWINA (ep) – Kolejna dzielnica miasta doczekała się porządnego remontu. Właśnie zakończyły się rozpoczęte w kwietniu prace remontowe w Nowym Mieście. W dzielnicy powstały nowe miejsc parkingowe, plac zabaw dla dzieci, jezdnie zostały poszerzone, wybudowano też nowe chodniki.

Będą inwestorzy i praca dla ludzi?

O trudnej sytuacji w województwie morawsko-śląskim debatowali w poniedziałek członkowie grupy roboczej ministra przemysłu i handlu Jerzego Cieńciały. Piąte spotkanie na temat naszego regionu odbyło się w Ostrawie, a jego tematem była nie tylko sprawa zamknięcia kopalni Pasków. Mówiono o sytuacji finansowej OKD oraz innych dużych pracodawców i ogólnej sytuacji gospodarczej regionu. Przede wszystkim starano się wymyślić sposób na zapewnienie nowych miejsc pracy.

Fot. ARC

W poniedziałek spotkała się w Ostrawie grupa robocza ministra handlu i przedsiębiorczości.

– Poszukujemy różnych rozwiązań, nie tylko ratowania kopalni Pasków. Sprawa Paskowa bezdyskusyjnie jest tematem pracy grupy roboczej, ale staramy się podchodzić do problemu kompleksowo. Cel jest jasny: znaleźć ludziom pracę – powiedział minister Cieńciała. Jak wyjaśnił, szczegóły propozycji opracowanych przez grupę roboczą zdradzi dopiero po posiedzeniu rządu, któremu przedstawiono materiały z zebrania.

Nowe miejsca pracy ma zapewnić sprowadzenie kolejnych inwestorów do naszego regionu. – Naszym priorytetem jest sprowadzenie kolejnych inwestycji do regionu i zapewnienie możliwości zatrudnienia – powiedział hetman województwa Miroslav Novák i dodał, że są już potencjalni inwestorzy, z którymi województwo pertraktuje. – Rzecz jasna nie możemy powiedzieć, o jakie firmy chodzi. Nie tylko władze województwa chcą wytworzyć nowe miejsca pracy, także sąsiednie państwa starają się ściągnąć inwestorów. Dopóki nie zostaną podpisane przynajmniej podstawowe dokumenty z inwestorami, nie będziemy zdradzać szczegółów – zaznaczył.

Prezydent Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Województwa Morawsko-Śląskiego Pavel Bartoš dodał, że chodzi o setki nowych miejsc pracy. – Oprócz miliarda koron, które rząd przeznaczy na likwidację ostrawskich lagun ropnych, kolejne miliardy powinny zostać przeznaczone na projekty rewitalizacji regionu – powiedział.

Propozycje, które ustalono w poniedziałek, przedstawiono we wtorek prezydentowi RC, Milošowi Zemanowi, a wczoraj rząd zajmował się nimi na swoim posiedzeniu. **(ep)**

W Wędryni powiało Europą

Od wczoraj Szkoła Podstawowa z Polskim Językiem Nauczania w Wędryni gości uczniów z siedmiu europejskich państw. W środę goście wzięli udział w międzynarodowych szkolnych warsztatach i wycieczce w Beskidy. Z kolei dziś wyjadą do Ostrawy oraz Czeskiego Cieszyna.

Uczniowie z Polski, Anglii, Niemiec, Hiszpanii, Turcji, Włoch i Węgier przyjechali na Zaolzie w ramach Projektu Comenius. Szkoła w Wędryni bierze w nim udział od września ub. roku. Zadaniem programu, któremu przyświeca hasło „Think About Your Future and Save Your Energy", jest rozwijanie u dzieci zainteresowań Europą, a także pomoc w nabyciu nowych kompetencji życiowych niezbędnych dla rozwoju osobistego i aktywnego obywatelstwa europejskiego.

– W ramach projektu gościliśmy dotychczas w Polsce, Anglii i na Węgrzech. Ponieważ zaś w poprzednim roku szkolnym programowi przyświecało hasło „oszczędzania wody" w Budapeszcie płynęliśmy łódką po Dunaju i byliśmy w jaskiniach, które powstały dzięki wodom termalnym. W Polsce zobaczyliśmy oczyszczalnię ścieków, a w Anglii zwiedziliśmy zabytkową elektrownię wodną – mówi Barbara Nastulczyk, nauczycielka języka angielskiego.

Dodaje, że w tym roku szkolnym tematem przewodnim programu jest „wydajność i oszczędzanie energii". Młodzież z Wędryni wyjedzie zaś do Prüm w Niemczech, Toskanii we Włoszech, Barcelony w Hiszpanii oraz tureckiej Kapadocji.

W tym tygodniu to Zaolziacy goszczą swych europejskich rówieśników. – Do tej wizyty przygotowywaliśmy się już od kilku tygodni. Dziś przed południem przywitaliśmy młodzież w naszej szkole, natomiast po obiedzie zabierzemy ich na wycieczkę na Studzieniczny i do Mostów koło Jabłonkowa. Z kolei w czwartek pokażemy im interaktywne muzeum techniczne w Ostrawie-Witkowicach oraz jako ciekawostkę Czeski Cieszyn i Cieszyn, czyli miasto podzielone granicą – mówi Elżbieta Wania, dyrektor szkoły

Fot. WITOLD KOŻDOŃ

W międzynarodowych zajęciach warsztatowych brała udział cała społeczność wędryńskiej podstawówki.

Dodaje, że w czwartek, po powrocie do Wędryni nastąpi rozdanie okolicznościowych certyfikatów, wystąpi też miejscowy zespół gimnastyczny. – Wieczorem planujemy zaś prezentację tańców narodowych i wspólną zabawę, natomiast w piątek młodzież wyjedzie do swoich krajów – stwierdza Wania.

Dodaje, że sama wzięła udział w wyprawach do Polski i na Węgry, a wszystko, by podpatrzeć, jak projekt jest realizowany w innych krajach. – Zależało nam, by sprostać temu zadaniu, a trzeba dodać, że jesteśmy chyba najmniejszą szkołą biorącą udział w tym projekcie. Staraliśmy się więc wybrać taki model wspólnych zajęć warsztatowych, by wszystkie nasze dzieci mogły wziąć w nim udział – tłumaczy.

W Wędryni przekonują też, iż popularny Comenius niesie ze sobą same korzyści. – Każde z odwiedzonych przez nas miejsc jest inne i z każdego przywozimy inne doświadczenia. Udział w programie to także duża motywacja do nauki języka angielskiego, a dla naszych dzieci całkiem nowe doświadczenie życiowe. Z kolei dla nas, nauczycieli, wizyty w innych europejskich szkołach to prawdziwa kopalnia nowych pomysłów – przekonuje Irena Rajska, wicedyrektor szkoły i zarazem szkolna koordynator projektu.

– Wielkim plusem jest również fakt, że wszystko finansuje Unia Europejska, ponieważ nas nigdy nie byłoby stać na wyjazd do tylu europejskich krajów – dodaje Wania.

(wik)

2AC 7182? Ciekawe, co to za partia...

Rys. BRONISŁAW LIBERDA

Najdłuższe będą jak nowe

Na osiedlu Grabina w Czeskim Cieszynie rozpoczął się remont najdłuższych chodników. Robotnicy właśnie ściągają stary asfalt i betonowe kostki. Zastąpi je wysokiej jakości asfalt naturalny, dzięki czemu z chodników będą korzystać nie tylko piesi, ale także rolkarze.

– Cieszy nas, że ostatecznie dzięki skorygowaniu budżetu możemy naprawić chodniki na całej długości. Na ulicy Śląskiej chodzi o 495 metrów, a na Grabińskiej jest to 325 metrów chodnika – wyjaśnił wiceburmistrz Petr Procházka.

Długie, szerokie chodniki powstały jeszcze w czasach budowy osiedla w latach 60. Od tego czasu przeszły już liczne naprawy, teraz są w bardzo złym stanie. Remont zakończy się prawdopodobnie w połowie października.

(ep)

Fot. ARC

Prace remontowe w Czeskim Cieszynie.

LISTY DO REDAKCJI

OD WADOWIC DO ŻYWCA

Wycieczki krajoznawcze należą do tradycyjnych imprez dolnolutyńskiego MK PZKO. Cieszą się dużą popularnością i uznaniem uczestników. W sobotę 21 września członkowie i sympatycy Koła zwiedzili najpierw Wadowice, gdzie urodził się polski papież, bł. Jana Pawła II. Tam obejrzeli wystawę „Skarb mojego życia", która mieści się w Domu Katolickim przy bazylice, kilka kroków od domu rodzinnego Ojca Świętego. Mogli obejrzeć m.in. świadectwo maturalne wzorowego ucznia Karola Wojtyły, narty, na których jeździł podczas górskich wypraw oraz liczne zdjęcia i pamiątki należące do papieża. Będąc w Wadowicach koniecznie trzeba wstąpić do jednej z cukierni i spróbować kremówki – ciastka, które w 1999 roku rozsławił Jan Paweł II podczas pielgrzymki do rodzinnego miasta.

Po przyjeździe do Kalwarii Zebrzydowskiej wycieczkowicze udali się do Sanktuarium Pasyjno-Maryjnego, dokąd przybyła również w tym dniu

Jednym z punktów programu była wizyta w„Zbójnickiej Chacie".

liczna pielgrzymka rodzin z diecezji bielsko-żywieckiej. W bazylice podziwiano wizerunek Matki Bożej Kalwaryjskiej z roku 1641, który należy do najbardziej czczonych obrazów maryjnych w Polsce.

Kolejną atrakcją turystyczną na trasie naszej wycieczki był renesansowy zamek Komorowskich, zwany też „Małym Wawelem" w Suchej Beskidzkiej Pierwsza wzmianka o tej osadzie pochodzi z 1405 roku. W zamku znajduje się muzeum dla dzieł sztuki pochodzących z Wawelu, galeria, w której odbywają się wystawy sztuki współczesnej i tradycyjnej, ale przede wszystkim prezentowane są pamiątki związane z rodami szlacheckimi, historią miasta i zamku.

W „Zbójnickiej Chacie" w Żywcu na dolnolutyńską wycieczkę czekała dziewczyna w stroju góralskim i starała się odwiedzającym przybliżyć prawdziwą gwarę góralską, prawdziwą muzykę i wszystkie tradycje, które tak mocno były związane kiedyś z ludźmi zamieszkującymi Żywiecczyznę. Każdy, kto chciał, mógł spróbować pracy na dawnym młynku do mielenia mąki, zasiąść za kołowrotkiem do przędzenia wełny czy też spróbować jak to dawniej darło się pierze.

Uwiecznieniem wycieczki, która dostarczyła wszystkim niezapomnianych wrażeń, był spóźniony obiad w stylowej restauracji zbójnickiej „Dębina". **Maria Sztwiertnia**

* * *

OPOLSKIE ZWIEDZANIE

Chociaż ciemne chmury na niebie nie wróżyły pięknej pogody, to jednak w ubiegły czwartek grupa nauczycieli z KNE wyruszyła na kolejną wycieczkę krajoznawczą. Tym razem naszym celem był zabytkowy zamek śląskich przemysłowców Tiele-Winklerów we wsi Moszna oraz Góra św. Anny. Przyjacielskie rozmowy nie przeszkadzały wycieczkowiczom obserwować mijane domy, starannie utrzymane ogrody, ukwiecone ulice miast i wiosek województwa opolskiego. Z ciekawością też czytano polsko- niemieckie tablice sygnalizujące miejscowości zamieszkane przez mniejszość niemiecką.

Wysiadających we wsi Moszna przywitał deszcz i wiatr. Nikomu nie zepsuło to jednak humoru, bo wyłaniające się spoza drzew mury zamku z wielką liczbą wież i wieżyczek, obiecywały wiele atrakcji. Niektórym wydawało się, że zbliżają się do baśniowego zamku Walta Disneya. Wrażenie baśniowości spotęgował jeszcze wystrój wnętrza: barokowy hol, przepiękne drewniane schody, poręcze, boazerie, kasetony, włoskie portale i wiadomość, że zamek posiada aż 365 pomieszczeń. Trzeba jednak zaznaczyć, że nie wszystkie są dostępne dla zwiedzających. Zwiedzanie skończyło się w zamkowej kaplicy, skąd wyszliśmy do parku z wieloma kanałami, po których można pływać łódką. W tak urządzonym pałacu aż dwa razy gościł cesarz Wilhelm II. Pałac uniknął zniszczenia podczas II wojny światowej, ponieważ znajdował się w nim najpierw szpital niemiecki, a po wyzwoleniu rosyjski. Dziś budowla wpisana jest do rejestru zabytków. Miłą niespodzianką dla zwiedzających był wiszący w galerii obraz rodzimego malarza Józefa Dronga.

Następnie autokar ruszył w kierunku widocznej z daleka Góry św. Anny. Na jej szczycie zbudowano w XV wieku klasztor franciszkański i kościół, który jest ważnym centrum pielgrzymkowym. Autokar został na parkingu, a wycieczkowicze udali się do sanktuarium. Aby tam wejść, musieli pokonać 120 schodów. Piękne wyposażenie kościoła i wspólnie zaśpiewanie pieśni wszystkim poprawiły nastrój po wspinaczce schodami.

Ostatnim miejscem wycieczki był pomnik Czynu Powstańczego dłuta Xawerego Dunikowskiego. Wzniesiono go na Górze św. Anny, ponieważ te tereny były miejscem zaciekłych walk podczas III powstania śląskiego w 1921 roku. Aby obejrzeć pomnik z bliska, schodzimy po szerokim kamiennym placu do stojących na olbrzymim postumencie kamiennych bloków opartych na czterech pylonach. Ozdobione są one scenami przedstawiającymi walki o polskość Śląska.

O tym, że pomnik postawiono w kamieniołomie, przekonało się kilka pań, które pokonały dalszy zestaw schodów i obejrzały pomnik z dołu. Rozciągający się pod pomnikiem amfiteatr należy do największych nie tylko w Polsce ale i w Europie. To tutaj odbywają się uroczystości poświęcone pamięci powstań śląskich. Zadowoleni z pobytu w „polskim Disneylandzie" i na świętej górze wracaliśmy późnym popołudniem do domu. **Halina Pawera**

* * *

»GOROL« WRÓCIŁ Z POLSKI

Chór męski „Gorol" MK PZKO w Jabłonkowie w zeszłym tygodniu koncertował w Połczynie-Zdroju (województwo zachodniopomorskie). Wyjechał tam na zaproszenie kameralnego chóru mieszanego „Cantus" oraz burmistrza tego miasta, Barbary Nowak, by uświetnić jubileusz 15-lecia istnienia chóru „Cantus". Wystąpił na koncercie galowym oraz uczestniczył w uroczystości przekazania wyróżnień i nagród dla dyrygenta Bolesława Kurka, koncertmisrz Olgi Kurek oraz członków chóru, który się odbył na zamku w Połczynie w obecności licznych gości. W sobotę „Gorol" wystąpił w sali widowiskowej sanatorium „Podhale" w koncercie poświęconym jubilatowi. Brawurowym wystąpieniem zyskał gorący aplaus publiczności i godnie reprezentował PZKO oraz miasto Jabłonków. W niedzielę po obfitym śniadaniu z „Gorolem" przyszli pożegnać się przedstawiciele zarządu chóru „Cantus" oraz władz miasta i powiatu, by przekazać stosownie podarunki. W rewanżu zostali zaproszeni na przyszłoroczne Gorolski Święto, by utrwalać długoletnią współpracę i przyjaźń, jaka zawiązała się z chórem „Cantus" i miastem Połczyn-Zdrój.

Grzegorz Skupień, prezes chóru

* * *

PAMIĘCI WŁADYSŁAWA JANIKA

Już od siedmiu lat PTTS „BŚ" – Towarzystwo Rowerowe „Olza" na przemian z PTTK TKK „Ondraszek" z Cieszyna organizuje rajdy rowerowe do ujścia Olzy do Odry. Od czwartej edycji są imienia Władysława Janika, który kiedyś stał na czele „Beskidu" i współorganizował trzy pierwsze edycje. Każdy rajd staramy się wzbogacić o nowe trasy i ciekawe miejsca na trasach. Tym razem 21. 9. przed dworcem kolejowym w Boguminie spotkało się 25 osób, które wyruszyły najpierw w kierunku schronów wojskowych w Starym Boguminie, gdzie czekali już przewodnicy z „Klubu Vojenské Historie", by przez około 45 minut oprowadzać po dwóch bliźniaczych schronach, które w 1936 r. wybudowała Czechosłowacja przeciw niemieckim sąsiadom. Z ust przewodnika dowiedzieliśmy się między innymi, że w 1938 r. schrony te wykorzystywała również armia polska.

Dalej trasa prowadziła przez Kopytów do ujścia Olzy do Odry. Na wąskim i niebezpiecznym cyplu, który obmywają obie rzeki, tradycyjnie odśpiewaliśmy pieśń „Płyniesz Olzo", następnie wzdłuż Olzy po trudnej i kamienistej drodze, którą wybudowało dla własnego użytku „Dorzecze Odry" i po przejściu potoku Lutyńka, dotarliśmy do domu PZKO w Wierzniowicach, gdzie pezetkaowcy przygotowali dla nas smaczny posiłek. Organizatorem następnego rajdu do ujścia Olzy będzie TKK „Ondraszek", więc im symbolicznie przekazaliśmy „100 procentową Biegunkówkę", w której znajduje się 50% proc. wody z Odry i 50 proc. wody z Olzy.

Bolesława Fukała

* * *

JANTAR – 65 LAT PÓŹNIEJ...

Za nami spotkanie uczestników najdłuższej kolonii letniej, która trwała przez całe wakacje w 1948 roku w Jantarze nad Bałtykiem. Po 65 latach od tego wydarzenia na frysztackim rynku spotkało się ostatnich sześciu Mohikanów. Na powyższym zdjęciu, wykonanym przez Krzysztofa Matusia, od lewej strony znajdują się: Hilda Skórzok z domu Kolendra, Danuta Odruch z domu Gaudyn, Melchior Sikora, Mieczysław Witoszek, Jan Macura i Edek Kolendra. Spotkanie i wspominanie przygód z tamtych lat pod parasolami na frysztackim rynku trwało ponad godzinę. A że odbyło się 21 sierpnia, tematem wspomnień była również 45. rocznica najazdu wojsk Układu Warszawskiego na Czechosłowację. Obecni doszli do smutnego wniosku, że nasz „Głos Ludu" czyta coraz mniej Polaków, gdyż wiadomo, że jeszcze kilku z tych, którzy uczestniczyli w kolonii w Jantarze mieszka w okolicach Karwiny. **Melchior Sikora**

Ostatnich sześciu Mohikanów najdłuższej kolonii letniej.

Zdjęcia: ARC

„Gorol" wiele kilometrów od rodzinnego Jabłonkowa. Mimo odległości, w Połczynie-Zdroju humory wszystkim dopisywały.

REKLAMA

nowa Juwenia CENTRUM HANDLOWE

Aleja Łyska 7, 43-400 Cieszyn
nad Olzą między mostami granicznymi

ZAPRASZA NA ZAKUPY

www.nowajuwenia.com

Oferujemy:
✓ odzież damską i męską
✓ odzież młodzieżową i dziecięcą
✓ wyposażenie mieszkań
✓ artykuły spożywcze

TU OPŁACA SIĘ KUPOWAĆ!

Czynne:
pn.-pt.: 8.00-17.00 sob.: 7.00-13.00 niedz.: zamknięte

GL-308

Jak przekonać do swoich racji?

Mają 14-19 lat i mieszkają nad Olzą. Lubią mówić polsku, nie boją się stanąć przed publicznością i chcą spróbować siły swoich argumentów. Mowa o uczestnikach cieszyńskich eliminacji Ogólnopolskiego Konkursu Krasomówczego im. Wojciecha Korfantego, które odbyły się wczoraj w auli Gimnazjum Polskiego w Czeskim Cieszynie.

Każdy z uczestników miał za zadanie samodzielnie przygotować 5-minutowe wystąpienie na podany wcześniej temat, który zawierał się w cytacie kardynała Augusta Hlonda: „Wolno swój naród więcej kochać, nie wolno nikogo nienawidzić". Wypowiedzi, zarówno pod względem merytorycznym jak i krasomówczym, oceniało jury w składzie: Jagoda Wąsowicz, dyrektor szkoły nr 7 w Cieszynie, Grażyna Szepe, trener emisji głosu, Joanna Wania, kierownik literacki Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego, Tomasz Wolff, redaktor naczelny „Głosu Ludu" oraz Łucja Staniczkowa, główny organizator konkursu i jego pomysłodawca. – Zadaniem jury jest ocenić najlepszą mowę i najlepszego mówcę, a w związku z tym zarówno treść przemówienia, jak sposób przekazu. Mówca musi nas porwać, musi nas przekonać do swoich racji i musi być zgodny z hasłem przewodnim – powiedziała przed rozpoczęciem zmagań krasomówczych Ł. Staniczkowa. To z jej inicjatywy konkurs został przeniesiony na nasz grunt. Jego organizacji podjęło się Centrum Pedagogiczne dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego w Czeskim Cieszynie. – Najważniejsze jest, żeby mówić, żeby używać języka – bo bez języka nie ma narodu. Żeby pielęgnować mowę polską przede wszystkim wśród młodzieży. Właśnie teraz, w czasach cyfrowych, kiedy młodzież odpowiada „a b c d" na pytania w testach, jest tak istotne, żeby umiała bronić swojego zdania – podkreśliła Barbara Kubiczek, prowadząca konkurs z ramienia Centrum.

Nagrodą w eliminacjach było dla wszystkich przełamanie bariery własnej niepewności, dla najlepszych zaś – udział w finale ogólnopolskim, który odbędzie się 4 października br. w Sejmie w Katowicach. Wyjadą tam: Mateusz Kotrla z Gimnazjum Polskiego w Cz. Cieszynie, Adam Kubiczek z Polskiej Szkoły Podstawowej im. Jana Kubisza w Gnojniku i Patrycja Skrzypoń z Liceum Ogólnokształcącego im. Antoniego Osuchowskiego w Cieszynie, która zdobyła również nagrodę publiczności. **(sch)**

Fot. BEATA SCHÖNWALD

Katarzyna Zagóra przed konkursowym jury i publicznością.

ANKIETA

Co skłoniło cię, żeby wystartować w konkursie? Czy jest to twoje pierwsze tego typu doświadczenie? – zapytaliśmy uczestników eliminacji krasomówczych.

MAIA BOCOVET, Technikum nr 2 w Cieszynie

Pierwszy raz startuję w tym konkursie i mam okropną tremę. Chciałam sobie udowodnić, że umiem pisać przemówienia, że potrafię występować przed ludźmi. Jestem na kierunku organizacja reklamy, czyli na kierunku, na którym trzeba być kreatywnym i trzeba pokazywać ludziom nowe rzeczy. Postanowiłam więc wystąpić i pokazać, że jednak na coś mnie stać.

AGATA CHROMEC, Polska Szkoła Podstawowa w Czeskim Cieszynie

Zdecydowałam się dlatego, że lubię mówić, lubię mówić po polsku. Wcześniej nie miałam doświadczeń z tego typu konkursami, ale chciałam czegoś takiego spróbować

PIOTR CIELECKI, Gimnazjum Polskie w Czeskim Cieszynie

Startuję po raz pierwszy w tak prestiżowym konkursie. Przyciągnęła mnie idea, że z wartością przekazu rośnie też wartość rozumienia. Chciałem popracować nad sobą i przekonać się, jak swoje myśli przekazuję innym. Zobaczymy, jak się uda.

DOMINIKA BIELESZ, Gimnazjum Polskie w Czeskim Cieszynie

Lubię mówić przed publicznością i chcę spróbować, jak mój organizm i umysł będą reagować przed tyloma ludźmi. Wierzę, że takie doświadczenie przyda mi się w życiu. No i temat też mnie zachęcił. Uważam, że jest bardzo ciekawy.

(sch)

moim zdaniem

SKUTKI UBOCZNE GWARY

DANUTA CHLUP, *danuta.chlup@glosludu.cz*

Za nami kolejna impreza promująca gwarę – maraton „Czytómy po naszymu". Trzeba pochwalić animatorów życia kulturalnego w polskim Cieszynie, którzy od kilku lat starają się na różne sposoby zbliżać do siebie obie połowy Śląska Cieszyńskiego. Gwara jest najbardziej naturalnym narzędziem takich starań, to ona jest tym unikalnym wiązadłem, dzięki któremu obywatel Polski mieszkający w Brennej ma bliżej do obywatela Czech mieszkającego w Wędryni niż do krakowianina czy warszawiaka. To gwara uzmysławia mieszkańcom Cieszyna, Skoczowa, Ustronia, że ich małą ojczyzną jest kraina nad Olzą.

Teoretycznie te same zadania spełnia gwara w czeskiej części regionu. O ile jednak w Polsce jej promowanie i używanie nie ma „skutków ubocznych", tu jest inaczej. Nie możemy się w żadnym wypadku zadowolić faktem, że – jak mówi profesor Daniel Kadłubiec – gwara cieszyńska jest „językiem Rejów i Kochanowskich". My nie żyjemy już przecież w ich czasach. Promujmy gwarę w widowiskach folklorystycznych, zostawmy ją zespołom, ale nie przesadzajmy z konkursami i przeglądami gwarowymi. Zastanówmy się raczej, co zrobić, by poprawić opłakany stan literackiej polszczyzny naszych dzieci, młodzieży i ... nas samych.

Kiedy kilka lat temu rozpoczęłam pracę w „Głosie Ludu", z zapałem nowicjusza postanowiłam podjąć się tematu nauki współczesnego języka polskiego w polskich szkołach na Zaolziu. Do dyrektorów placówek wysłałam maila z pytaniem, czy w ramach lekcji języka polskiego prowadzone są zajęcia z konwersacji, które ułatwiałyby dzieciom oswojenie się z żywą współczesną polszczyzną. Większość dyrektorów zignorowała moje pytanie, a pojedyncze osoby, które odpowiedziały, przekonywały, że coś takiego nie jest potrzebne, bo przecież cały czas mówi się na lekcjach po polsku.

Od tego czasu minęło prawie siedem lat, lecz moje przekonanie, że takie zajęcia byłyby potrzebne, jeszcze wzrosło. Nie uważam, że nasze szkoły źle uczą polskiego, ale po prostu żyjemy w specyficznym środowisku, gdzie na co dzień dzieci znacznie częściej słyszą potoczny język czeski niż polski. Kiedy przyjeżdżają do Polski i mają porozmawiać z kolegami o zwykłych sprawach, od razu jest problem. Na ten temat wiele mogliby powiedzieć opiekunowie grup szkolnych wyjeżdżających do Polski na kolonie, czy obozy.

Zamiast kolejnego konkursu znajomości gwary proponuję więc dla zaolziańskich uczniów konkurs konwersacji we współczesnym języku polskim. Założę się, że trudniej będzie się do niego przygotować niż do „opowiadań stareczki".

W święto ruszy festiwal muzyczny

Już po raz dziesiąty Święto Państwowości Czeskiej – dzień św. Wacława będzie dniem inaugurującym festiwal muzyki poważnej. Koncerty w ramach Świętowacławskiego Festiwalu Muzycznego będą się odbywały przez cały miesiąc, aż do kolejnego święta państwowego – 28 października. Wybitni muzycy po raz kolejny wystąpią w kościołach całego województwa morawsko-śląskiego. Koncert inauguracyjny odbędzie się w najbliższą sobotę o godz. 18.00 w kościele pw. Panny Marii Królowej w Ostrawie-Mariańskich Górach.

– Na festiwalu tradycyjnie zaprezentują się znani artyści, jak chociażby światowej sławy harfistka Jana Bouškova, francuski flecista Philippe Bernold, czy recytator Marek Eben, który wspólnie z organistą Petrem Rajnohą wykona utwór „Labirynt świata i raj serca" – zapowiada dyrektor festiwalu, Igor Františák. Tego utworu można będzie posłuchać w Czeskim Cieszynie. Z zespołów dyrektor wymienia PKF – Prague Philharmonia, Praski Zespół Filharmoniczny, Słowacką Orkiestrę Kameralną Bohdana Warchala pod kier. pochodzącego z Suchej Górnej Ewalda Danela (wystąpi w Trzyńcu i Orłowej), a także Czeski Zespół Filharmoniczny z Brna, którego koncert co roku zaliczany jest do kulminacyjnych punktów festiwalu. Inny będzie występ romskiego wirtuoza z Węgier, Roby'go Lakatosa z zespołem, który przedstawi unikatowy projekt muzyczny Music Visions, łączący świat muzyki dawnej i współczesnej. – Wspaniałym przeżyciem w ramach muzyki kameralnej będzie popis izraelskiego wiolonczelisty Gavriela Lipkinda, w muzyce organowej – interpretacja utworów J.S. Bacha w wykonaniu czołowego czeskiego organisty Pavla Černého – dodaje Františák.

Fot. ARC

Słowacka Orkiestra Kameralna da koncerty w Trzyńcu i Orłowej.

Bilety są w przedsprzedaży już od czerwca. Ich dystrybucją zajmuje się Ostrawski Serwis Informacyjny, obecnie można je kupić również w miejscowościach, gdzie odbywają się poszczególne koncerty. Szczegółowe informacje nt. festiwalu znajdują się na jego stronie internetowej www.shf.cz. **(dc)**

KONCERTY W NASZYM REGIONIE

1.10. Rychwałd – zbór Husa, 1.10. Trzyniec – kościół ewangelicki, 2.10. Orłowa – kościół Narodzenia Marii Panny, 10. 10. Czeski Cieszyn – kościół Najświętszego Serca Pana Jezusa, 15. 10. Bogumin – kościół ewangelicki, 19. 10. Karwina – kościół Podwyższenia Krzyża Świętego, 23. 10. Hawierzów – kościół ewangelicki, 24. 10. Bystrzyca – kościół ewangelicki. **(dc)**

KRZYŻÓWKA

POZIOMO: 1. rodzaj szwu **6**. zrzucana z samolotu **9**. prowincja w Kanadzie Zachodniej **10**. tkanina pościelowa używana na wsypy **11**. umożliwia przesyłanie sygnałów telekomunikacyjnych **12**. morski ssak płetwonogi **13**. rywalizuje z Donaldem Tuskiem **14**. znany kompozytor norweski **15**. państwo w państwie **19**. służy do ostrzenia kosy **22**. zawilec **25**. przylądek **26**. Franciszek Józef I **27**. wzorzec do sprawdzania wzorców **28**. filmowy w kinie **29**. plemię **32**. sztuczne złoto **36**. choruje na przewlekłą chorobę żołądka **39**. przymusowo zamknięta dzielnica żydowska **40**. wielkość co przytłacza **41**. niedorozwinięty umysłowo **42**. góra na Sycylii **43**. aromatyczna przyprawa korzenna **44**. trafił na górę lodową **45**. droga do przebycia **46**. książka z mapami.

PIONOWO: 1. słaby punkt Achillesa **2**. pod modrzewiem przed zimą **3**. rodzaj **4**. opuchlizna **5**. statek wodny z bali **6**. straszliwy nieład **7**. empiriokrytycyzm **8**. wywołuje nadwrażliwość organizmu **16**. za TIR-em **17**. magmowa skała wylewna **18**. zakochanym patronuje **20**. scenka kabaretowa **21**. kłamczuch i blagier **23**. myśliciel z Rotterdamu **24**. „siedzi" na feldze **29**. powtarzająca się część składowa urządzenia **30**. kwaśny owoc **31**. samolub **33**. krajobraz oglądany z punktu środkowego **34**. czarny niedźwiedź z lasów Ameryki Północnej **35**. zimny okład na czole **37**. szósta w tygodniu **38**. odbitka graficzna. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE (Autor sentencji: Stanisław Jerzy Lec).** **Opr. JO**

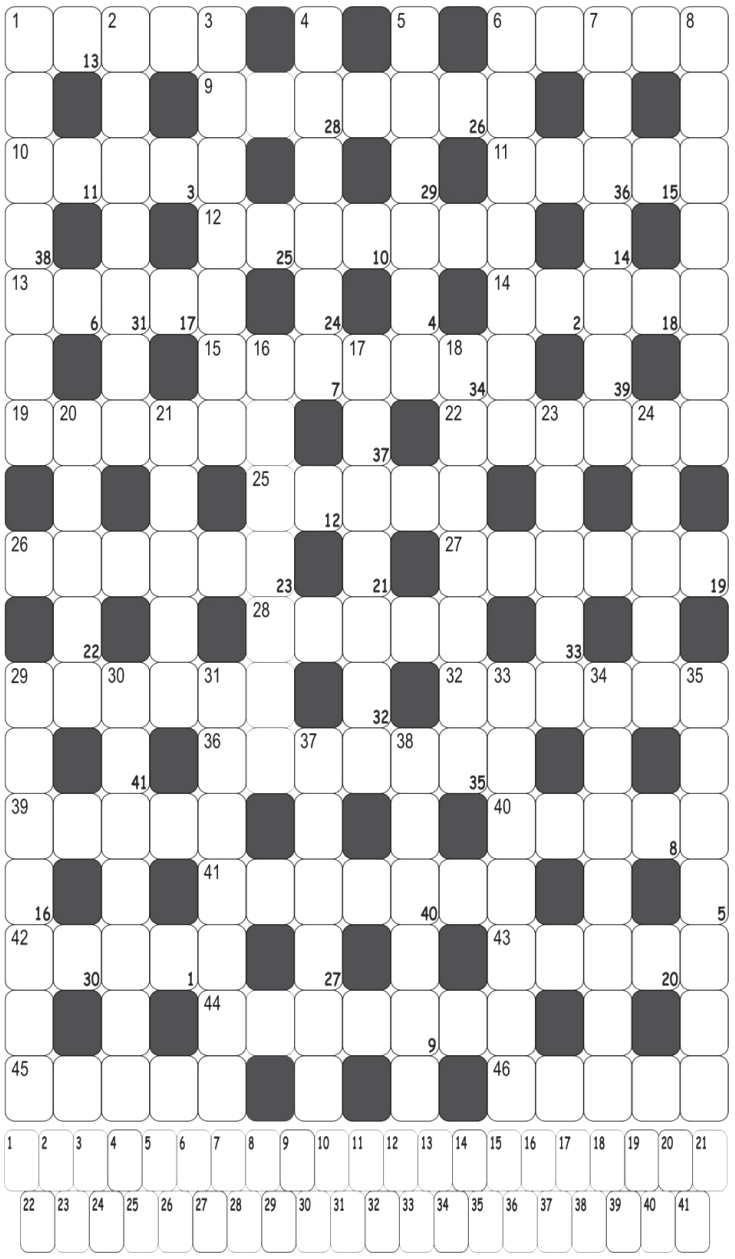

LOGOGRYF ŁUKOWATY

Rozwiązanie dodatkowe logogryfu to dokończenie fraszki Jana Sztaudyngera:

„Nie narzekaj, że jest plucha
Tak dobrze się deszczu..."

1.-4. Jacek, złoty medalista olimpijski w skoku wzwyż z Montrealu **3.-6.** jęczmień dwurzędowy **5.-8.** bezdomny, włóczęga, włóczykij **7.-10.** radość, wesołość, przyjemność, frajda **9.-12.** ostry składnik ćwikły **11.-2.** wiszą na nim firanki i zasłony**. Wyrazy trudne:** PŁASKUR.

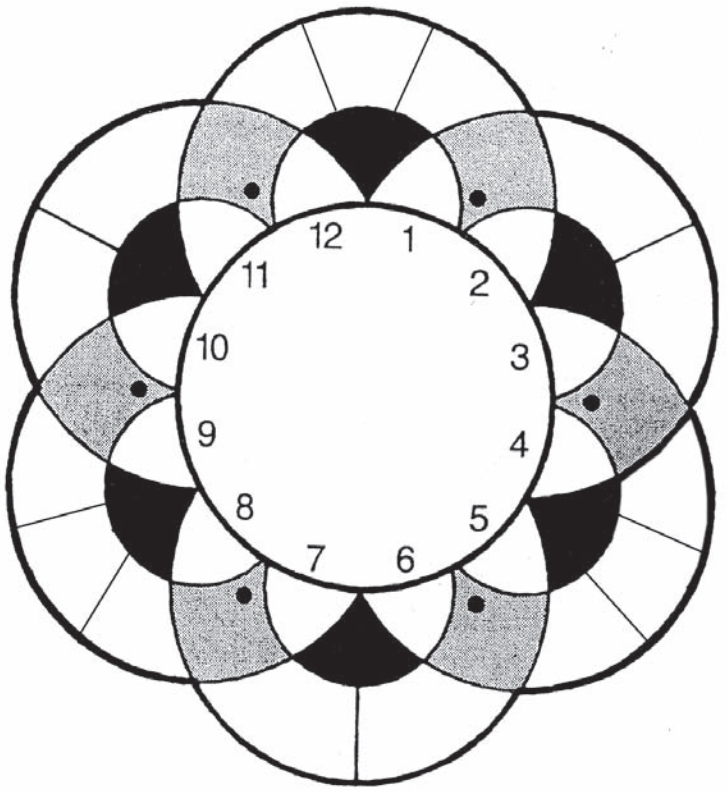

Rozwiązanie krzyżówki z 7 września:

Poziomo: 1. SAHIB **6.** DUDEK **9.** ALKAZAR **10.** PASER **11.** GUMKA **12.** SYBERIA **13.** UPŁAZ **14.** WITOS **15.** CHLEBAK **19.** UBOCZE **22.** DAKRON **25.** MAPKA **26.** STEREO **27.** MIAZGA **28.** RUADA **29.** GRINGO **30.** SMYRNA **31.** IMACZ **32.** RAPSOD **35.** EMALIA **39.** CYGANKA **42.** GROCH **43.** TUDOR **44.** RASISTA **45.** WYRAZ **46.** DOŁEK **47.** AWOKADO **48.** ARKAN **49.** RUMBA.

Pionowo: 1. SEPPUKU **2.** HASEŁKO **3.** BARSZCZ **4.** SKOBEL **5.** SZKRAB **6.** DRGAWKA **7.** DOMATOR **8.** KLAKSON **16.** HEMOROIDY **17.** ESPLANADA **18.** ADAMASZEK **20.** BATERIA **21.** CHRONOS **23.** KLASYKA **24.** ORGANKI **32.** ROGÓWKA **33.** PIOTREK **34.** OCHRZAN **36.** MATADOR **37.** LODOŁAM **38.** AFRAKTA **40.** GĄSIOR **41.** NISSAN. **Rozwiązanie dodatkowe:** SATYRY, KTÓRE ROZUMIE CENZOR, SŁUSZNIE SĄ ZAKAZANE.

Rozwiązanie dodatkowe logogryfu kołowego z 7 października:

...NIŻ NAJTĘŻSZE KIJE".

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana książka. Termin nadsyłania rozwiązań upływa w czwartek 17. 10. br. o godz. 10.00. Nagrody (do odbioru w redakcji) za rozwiązanie krzyżówek z 7. 9. otrzymuje **Irena Cieślar** z Milikowa.

ALE HECA

– Panie doktorze, czy pies też może dostać zawału?
– Jasne, że może. Jak sie go po ludzku traktuje!...

* * *

Spotkały się dwie baby. Jedna pyto drugij:
– Co robi twój zięć?
– Przeważnie to, co mu kożym.

* * *

– Czy to ty, kochano? – pyto Olek przez telefon.
– Ja, a gdo mówi?

Rys. BRONISŁAW LIBERDA

Tak było, tak jest

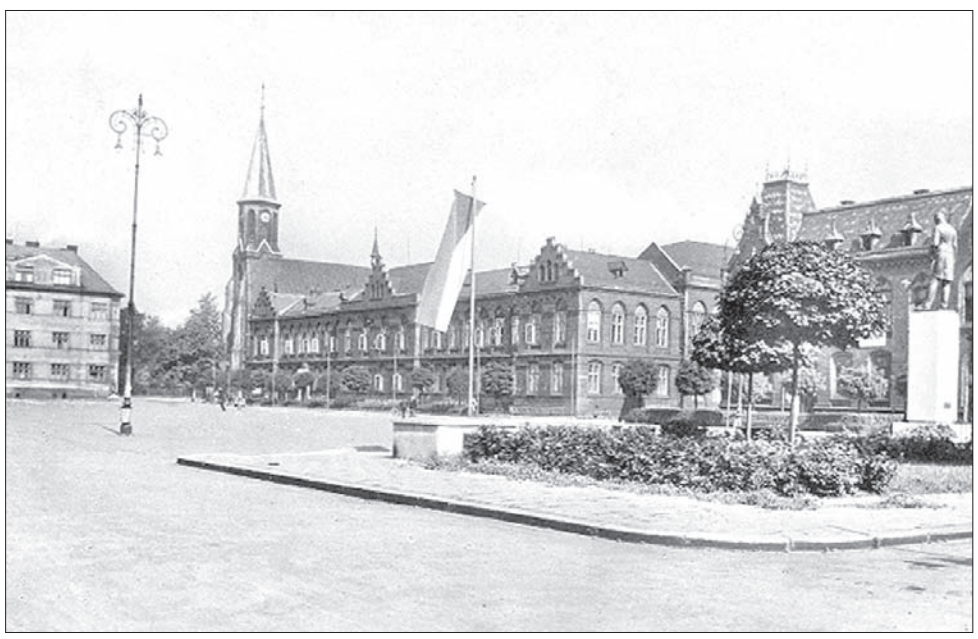

Rynek T.G. Masaryka w Nowym Boguminie (lata 30. XX w.) na pocztówce z archiwum Władysława Owczarzego. Na współczesnym zdjęciu Marka Santariusa ten sam fragment rynku.

GŁOSIK

Na szkle malowane

Większość z was pewnie wie, że „trówła" to przekazywana z pokolenia na pokolenie pięknie zdobiona skrzynia. A „skarby z cieszyńskiej trówły" oznaczają po prostu bogactwo tradycji naszego regionu i są nazwą imprezy, która po raz 13. obyła się w Cieszynie i Czeskim Cieszynie. Cykl ciekawych imprez, zajęć, warsztatów i zabaw rozpoczął się w ubiegłym tygodniu i zakończył w niedzielę. Nie zabrakło też atrakcji dla dzieci. Może ktoś z was wziął udział w grze miejskiej, pokazach czerpania papieru, warsztatach tanecznych czy warsztatach malowania na szkle?

W czwartek 19 września postanowiliśmy zajrzeć do Domu Dzieci i Młodzieży w Czeskim Cieszynie. Przed południem odbywały się tam warsztaty pod nazwą „Na szkle malowane", które poprowadził malarz Antoni Szpyrc. Tematy czerpie z obyczajów i tradycji regionu, a także strojów ludowych czy rzemiosła. Interesuje go historia i tradycje Jabłonkowa, z którego pochodzi. W czasie zajęć pokazał dzieciom podstawowe zasady malowania na szkle. Na początek potrzebne wam będą farby temperowe, cienki pędzelek oraz, oczywiście... szkło.

– Najpierw nakładamy farbę na jedną stronę szkła, a potem obrazek oglądamy z drugiej strony. Można namalować motyw na papierze, podłożyć go pod szkło i malować – wyjaśnił pan Szpyrc. Najpierw cienkim pędzelkiem maluje się kontury. Jak wytłumaczył uczestnikom warsztatów artysta, w malowaniu na szkle postępuje się odwrotnie niż przy malowaniu obrazu na papierze czy płótnie: najpierw maluje się to, co jest na obrazku najbliżej, z przodu, a potem dodaje się to, co jest w tyle. Kontury wypełnia się potem kolorami.

Fot. ELŻBIETA PRZYCZKO

Na warsztatach z Antonim Szpyrcem dzieci uczyły się, jak namalować farbami obrazek na szkle.

Dzieci, które w czwartek uczyły się tej sztuki, jako motywy swoich obrazków mogły wykorzystać rysunki, które na zajęcia przyniósł artysta. Były to motywy związane z Cieszynem: Wieża Piastowska, rotunda, Studnia Trzech Braci, stroje cieszyńskie czy kawiarnia Avion. Dzieci mogły również wymyślić swoje obrazki i z ich pomocą stworzyć na szkle piękne dzieło.

– Kiedy namalowałem swój pierwszy obrazek na szkle, tak mi się spodobał, że namalowałem następny, a potem jeszcze jeden... i tak maluję już 30 lat – opowiadał dzieciom artysta. Jak mówił, obrazy na szkle mają swój niepowtarzalny urok... Może wy też będziecie chcieli kiedyś wypróbować tę technikę? **(ep)**

WITAMY

Fot. ARC

Matylda Anna Sipowicz urodziła się 19 grudnia 2012 roku w Szczecinie. Rodzice dziewczynki to Aleksandra (z domu Juroszek, z Grodziszcza) i Sebastian Sipowiczowie. Matylda ważyła 3890 gr i mierzyła 56 cm. W domu czekał już na nią z niecierpliwością brat Wojtuś. Imiona otrzymała po swoich prababciach. Rodzice przysłali do redakcji zdjęcie rodzeństwa.

Matylda – imię żeńskie pochodzenia germańskiego. Pochodzi od słowa oznaczającego „ta, która jest silna, odważna w walce". Jedną z form tego imienia jest Mechtylda. Imieniem Matyldy została także nazwana planetoida Matylda. Imię to nosiło wiele znanych kobiet, np. Matylda Bolesławówna – córka **(ep)**

UWAGA RODZICE! Zachęcamy do nadsyłania zdjęć waszych pociech, które przyszły na świat w ostatnich miesiącach. Oprócz zdjęcia prosimy o informacje na temat imion i nazwisk rodziców, daty i miejsca urodzenia dziecka, prosimy podać także jego wagę urodzeniową i wzrost, ewentualnie dane na temat rodzeństwa. Interesuje nas też, w jaki sposób wybieraliście imię dla dziecka. Zdjęcia prosimy przesyłać na adres: przyczko@glosludu.cz lub klasyczną pocztą na adres redakcji.

KRZYŻÓWKA

Zapraszamy do rozwiązywania. Na odpowiedzi czekamy do 7 października, prosimy o podawanie adresu, ponieważ nagrody książkowe wysyłamy pocztą. Książkę za poprawne rozwiązanie poprzedniej krzyżówki otrzymuje **Aneta Čermák z Cierlicka.**

1. Większe od wsi **2.** Komiksowy przyjaciel Obeliksa **3.** Ciągnie wagony pociągu **4.** U niego wybierzesz okulary **5.** Jej nazwa pochodzi od Warsa i Sawy **6.** „Lodowy" kontynent na półkuli południowej **7.** Przydadzą się zimą na stokach **8.** Potrzebna do szycia **9.** ...pentliczek, czerwony stoliczek **10.** Cierpi, kiedy masz katar **11.** Zapinka, służąca do szybkiego łączenia dwóch elementów tkaniny **12.** Ocena albo schodek **13**. Zbiera je filatelista **14.** Pojemnik na śmieci **15.** Najcieplejsza pora roku **16.** Nasz kontynent. **(ep)**

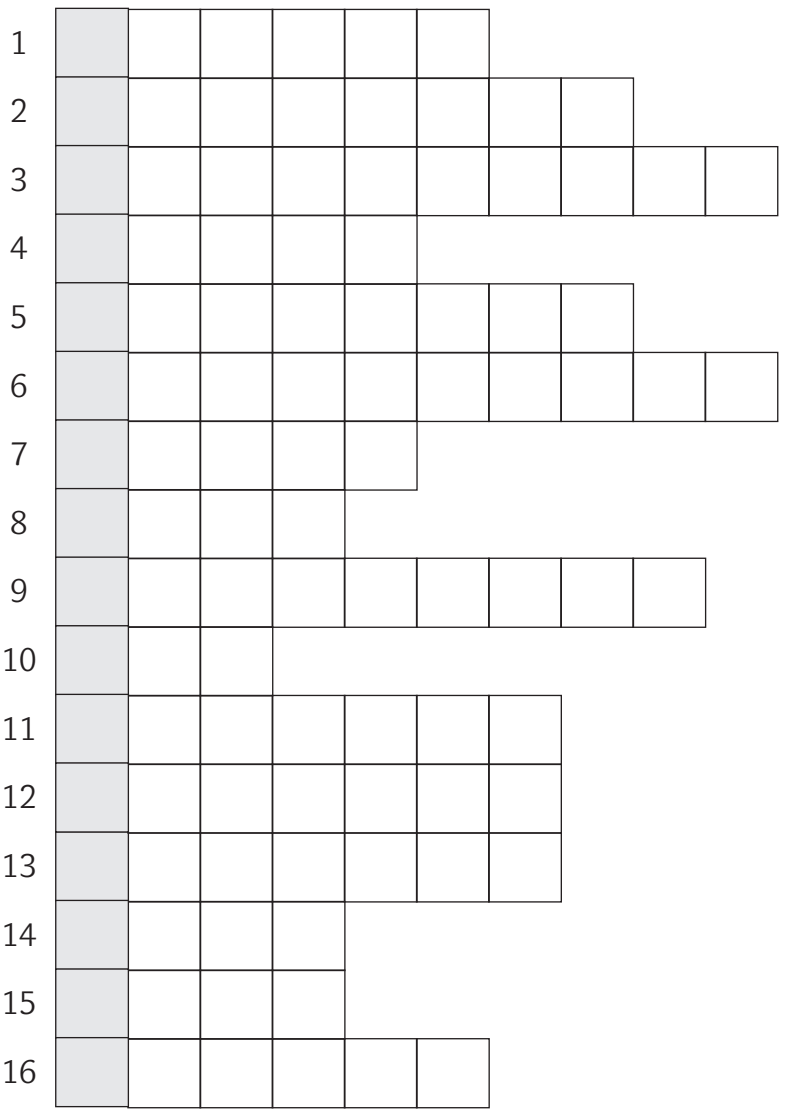

GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA

Wycieczka do kopalni soli w Wieliczce

W środę 11 września klasy 5., 6. i 9. naszej szkoły pojechały na wycieczkę do Polski, tym razem do kopalni soli w Wieliczce. Kopalnia jest jedną z najstarszych i największych kopalni soli w Europie. Na trasie turystycznej pokonaliśmy około 800 schodów i poruszaliśmy się na głębokości około 100 metrów. Zwiedziliśmy różne miejsca w podziemiach, gdzie pokazano nam urządzenia górnicze oraz to, jak górnicy kiedyś pracowali. Chyba najpiękniejszym miejscem była kaplica św. Kingi. Po wyjściu z kopalni wielu z nas kupiło sobie jakąś pamiątkę w sklepiku. Wycieczka była udana, wszystkim nam się bardzo podobało!

Mirek Wania kl. 6, PSP Trzyniec

Pogodziarze mają własne ZOO

Pogodziarzem warto zostać, bo to bardzo fajna postać! Zaraz na początku roku szkolnego maluchy czekało w oldrzychowickim przedszkolu „Pogoda" parę niespodzianek. W dużej sali pojawił się nowy kolorowy dywan z pojazdami, nowe zabawki, świeżo pomalowane ściany, a także nowe dekoracje. Przedszkolaki najbardziej ucieszyły się z ZOO na ścianie, w którym pojawiło się wiele zwierzaków. Pogodziarze w trakcie roku szkolnego nauczą się wierszyków pana Brzechwy o każdym zwierzaku. Pani dyrektor obiecała, że w nagrodę maluchy wyjadą w maju na wycieczkę do prawdziwego ZOO w Ostrawie.

Pani Janka

Fot. ARC

Związkowiec: »Górnicy nie zarabiają tyle, ile się mówi«

Problem skazanej na zamknięcie kopalni Pasków zdominował regionalne problemy społeczno-ekonomiczne. We wtorek premier Jiří Rusnok i minister przemysłu, Jerzy Cieńciała, rozmawiali o nich z prezydentem Milošem Zemanem. W rzeczywistości problemów regionalnego rynku pracy nie można sprowadzać do jednej kopalni. Dotyczą górnictwa jako całości, a także innych gałęzi gospodarki. Z Jaroslavem Vlachem, wiceprezesem Rady Regionalnej Związków Zawodowych województwa morawsko-śląskiego, rozmawiamy również o pracownikach mniejszych firm, którzy sami nie mają siły przebicia.

Fot. ARC CMKOS

Jaroslav Vlach

Złe wyniki ekonomiczne spółki OKD będą miały wpływ również na sytuację górników, którzy pracują w karwińskich kopalniach. Mają mieć niższe wynagrodzenia i obcięte dodatkowe świadczenia. Mimo to można wśród ludzi usłyszeć poglądy, że górnicy i tak mają dobrze, bo w porównaniu z innymi dużo zarabiają.

Z tym absolutnie nie mogę się zgodzić. Zawód górnika należy do najcięższych i najniebezpieczniejszych z wszystkich zawodów. Zresztą zarobki górników są dalekie od tego, co się pisze w prasie. Tak, to prawda, że średnie wynagrodzenie pracowników w OKD wynosi ok. 35 tys. koron. Ale tej średniej nie osiąga nawet jedna trzecia pracowników. Dużo więcej powiedziałby wskaźnik wyrażający najczęstszą wysokość zarobków w górnictwie. A ta wynosi ok. 20-25 tys. koron. Jeżeli weźmiemy podstawową płacę taryfową bez dopłat i wynagrodzeń za godziny nadliczbowe, to wynosi ona właśnie ok. 20 tys. Teraz pracodawca zapowiedział, że zamierza górnikom obniżyć płace o 20 proc. Jeżeli o tyle mniej otrzymałby człowiek, który teraz zarabia 20 tys., to – w przypadku, gdy utrzymuje rodzinę – może dojść do sytuacji, kiedy będzie musiał pobierać zasiłki z opieki społecznej. Czy to normalne, by człowiek pracujący w górnictwie pobierał zasiłki? Nie mówiąc o tym, że praca pod ziemią bardzo negatywnie wpływa na zdrowie.

Czy jest jakaś statystyka, która mówi, ilu górników cierpi na choroby zawodowe?

Nie ma takich dokładnych danych. Ale w Polsce, gdzie w zagłębiu górnośląskim są podobne warunki jak u nas w zagłębiu ostrawsko-karwińskim, opracowano w latach 90. analizę średniej długości życia górników. Było to 58 lat! Dlatego nic dziwnego, że na kopalniach co chwila wiszą nekrologi, na których czytamy, że zmarł ktoś, kto był prawie naszym rówieśnikiem. Czeskie Ministerstwo Zdrowia już dawno miało za zadanie opracowanie analizy średniej długości życia w warunkach współczesnego górnictwa, lecz na razie jej nie przeprowadziło.

Wydobycie węgla powiązane jest z innymi gałęziami gospodarki. Czy w regionie są już widoczne negatywne skutki złej sytuacji w górnictwie?

Napięcie widoczne jest wszędzie. Województwo morawsko-śląskie opiera się na przemyśle i ubytek miejsc pracy w przemyśle będzie miał wpływ również na inne gałęzie gospodarki. Nie chodzi tylko o górnictwo, hutnictwo lub ogólnie przemysł ciężki, ale też o usługi, oświatę czy służbę zdrowia. W chwili, gdy tu znacząco wzrośnie bezrobocie, ludzie wraz z rodzinami będą się przenosili do innych regionów. To będzie oznaczało mniej miejsc pracy dla nauczycieli, mniejsze zapotrzebowanie na łóżka w szpitalach i tak dalej. To wszystko jest ze sobą powiązane. Już teraz mamy w województwie przeszło 80 tys. bezrobotnych, a wolnych miejsc tylko 3,7 tys.

Pracownicy dużych przedsiębiorstw mają przynajmniej jakieś oparcie w układach zbiorowych, choć teraz akurat rozmowy o nowym układzie w OKD utknęły na odmiennych stanowiskach stron. Jak wygląda sytuacja pracowników w mniejszych zakładach?

Tam, gdzie nie ma układu zbiorowego, a chodzi o firmy prywatne, z reguły sytuacja jest dużo gorsza niż tam, gdzie układ zbiorowy jest podpisany. Pracownicy otrzymują minimalne wynagrodzenie, ewentualnie coś ponadto „na rękę", co oczywiście ma potem negatywny wpływ na wysokość emerytury czy innych świadczeń. O tym, jak pracodawcy postępują z pracownikami, wiele mogliby opowiedzieć doradcy z naszego Regionalnego Ośrodka Pomocy Prawnej. To po prostu dziewiętnastowieczny kapitalizm. Pracownicy często nie wiedzą nawet, że mogą sprzeciwić się niewłaściwemu traktowaniu. Zdarza się, że pracodawca zwalnia ich w sposób, który możemy oglądać w podrzędnych serialach – w stylu: „Jesteś zwolniony, jutro nie przychodź do pracy". Małe firmy z reguły nie mają własnego prawnika, a właściciel, którego wykształcenie jest nieadekwatne do objętości środków, jakimi dysponuje, jest przekonany, że można robić biznes również w taki sposób. Wpływ związków zawodowych uważa za ograniczanie jego biznesowych lotów.

Czy zdarza się, że pracodawca broni w założeniu związków zawodowych w swojej firmie?

Nie w sposób widoczny, lecz zdarza się, że kiedy kilka osób chce założyć związki zawodowe, to pracodawca szybko „rozstaje się" z organizatorami, a reszta pracowników w tej sytuacji woli już nie ryzykować. Oczywiście pracodawca nie powinien zabraniać pracownikom w założeniu związków zawodowych, takie postępowanie jest przeciw prawu, lecz w praktyce zdarzają się takie przypadki. Pracodawcy wykorzystują sytuację na rynku pracy i zastraszają pracowników. Ulubione zdania brzmią następująco: „Albo się dostosujesz, albo możesz iść", „Za bramą czeka dziesięciu chętnych" i tym podobnie.

DANUTA CHLUP

Cięcia już były, teraz będzie lepiej

O niepewnej sytuacji pracowników w regionie mówi się nie tylko w związku z kopalniami, ale też z ostrawskimi hutami. Huta Trzyniecka jest poza obrębem problemowych przedsiębiorstw. Tamtejsi działacze związków zawodowych zwracają uwagę, że obniżki płac mają już za sobą. Teraz powinna przyjść pora na podwyżki.

Kiedy kilka lat temu kryzys rynków zbytu dotknął również hutę w Trzyńcu, związkowcy zgodzili się na obniżkę pensji pracowników. Trzeba było bowiem wybierać: albo płace zostaną bez zmian i będą zwolnienia, albo wszyscy będą mieli pracę – owszem za cenę niższych wynagrodzeń. – Wówczas opowiedzieliśmy się zdecydowanie za zachowaniem miejsc pracy. Huta jest dominującym przedsiębiorstwem w naszym regionie. To głównie dzięki niej w Trzyńcu stopa bezrobocia według ostatnich danych wynosi niewiele ponad 5 proc. i należy do najniższych w kraju – podkreśla przewodniczący związków zawodowych w hucie, Franciszek Ligocki. – Teraz, kiedy sytuacja się ustabilizowała i firmie znów dobrze się powodzi, staramy się, by zarobki wróciły na poziom sprzed kryzysu. To już nam się w ub. roku udało. Obecnie rozpoczynają się rozmowy o układzie zbiorowym na następny rok. Wierzymy, że uda nam się wynegocjować jakieś podwyżki – dodaje szef organizacji, która zrzesza nie tylko pracowników Huty Trzynieckiej, ale też innych spółek wchodzących w skład grupy Moravia Steel.

Fot. DANUTA CHLUP

Związkowcy z Huty Trzynieckiej wierzą, że płace wzrosną. Od lewej: Władysław Heczko, Franciszek Ligocki i Marcel Pielesz.

Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto wynosiło w hucie w ub. roku 27,5 tys. koron. Hutnicy – ci najlepsi – mieli pensje dochodzące do średniej. – To nie jest znów tak dużo, uwzględniając warunki pracy, będziemy się więc starali o podwyżki – przyznaje związkowiec. Trzeba jednak dodać, że prócz wynagrodzenia pracownicy otrzymują szereg innych świadczeń. – W hucie jest ich naprawdę sporo: od opłacanego przez pracodawcę dodatkowego ubezpieczenia emerytalnego i na życie, przez dopłaty do wyżywienia, wczasy rekondycyjne, po tak zwane benefity wartości od 2 do 2,8 tys. koron na rok, z których można opłacać wypoczynek, zajęcia sportowe, usługi uzdrowiskowe czy kształcenie – wymienia Władysław Heczko, wiceprezes związków zawodowych. – Pracownicy już się do tego przyzwyczaili i uważają je za normalną rzecz, ale to też kosztuje firmę niemało pieniędzy – dodaje.

Fot. MAREK SANTARIUS

Hutnicy pracują w wysokich temperaturach.

Hutnik pracuje w hałasie, kurzu oraz wysokich temperaturach. Kiedy latem jest skwar, temperatura w niektórych miejscach pracy dochodzi do 70 stopni Celsjusza. Jednak warunki poprawiają się. – W wielu miejscach pracy wybudowano na przykład klimatyzowane kabiny, gdzie hutnicy mogą odetchnąć w przerwach między pracą. Dawniej hutnik cały czas przebywał w wysokich temperaturach – przytacza przykład drugi wiceprezes, Marcel Pielesz. Przekonuje, że kierownictwo huty bardzo dużo inwestuje w poprawę warunków pracy, ale – jak dodaje Ligocki – na tym polu ciągle jest co ulepszać.

Jak to możliwe, że Huta Trzyniecka, operująca na podobnym rynku pracy jak inne huty w regionie, radzi sobie lepiej od nich? – Uważamy, że to kwestia odpowiedzialnego podejścia właścicieli i kierownictwa, a także dobrego biznesplanu. Bo nie wystarczy produkować, trzeba też sprzedać – mówi Franciszek Ligocki. Władysław Heczko dodaje: – Ale to też zasługa całej załogi. Ślązak nie jest leniwy, ma olej w głowie i ręce, którymi umie coś zrobić. Kiedy trzeba, to się przyłoży do pracy. Dlatego zasługuje na dobre wynagrodzenie.

DANUTA CHLUP

CZWARTEK 26 września

TVP 1

5.55 TVP Info w TVP 1 - Info Poranek **8.00** Wiadomości **8.10** Polityka przy kawie **9.00** Serialowa Jedynka - Komisarz Alex (s.) **9.55** Natura w Jedynce - Opowieści oceanów **11.00** Świat się kręci **12.00** Wiadomości **12.15** Agrobiznes **12.35** Przepis dnia (s.) **12.45** Natura w Jedynce - Opowieści oceanów **13.50** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.25** Moda na sukces (s.) **14.50** Przepis dnia (s.) **15.00** Wiadomości **15.15** Klan (s.) **15.40** Bonanza (s.) **16.40** Polska non stop - magazyn reporterów **17.00** Teleexpress **17.25** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.30** Świat się kręci **19.20** Przepis dnia (s.) **19.30** Wiadomości **20.30** Ojciec Mateusz (s.) **21.25** Sprawa dla reportera **22.25** Wiesz co dobre - Powrót do przyszłości **0.20** Świat się kręci (s.) **1.10** Bonanza (s.).

TVP 2

5.55 Faceci do wzięcia (s.) **6.30** Lokatorzy (s.) **7.05** M jak miłość (s.) **8.00** Pytanie na śniadanie **10.35** Barwy szczęścia (s.) **11.15** Na dobre i na złe (s.) **12.10** Makłowicz w podróży - Włochy **12.45** Wojciech Cejrowski - boso przez świat - Wenezuelscy kowboje **13.20** Szkoła życia (s.) **14.15** Postaw na milion **15.10** Rodzinka.pl (s.) **15.45** Panorama Kraj **16.15** Na dobre i na złe (s.) **17.15** Szkoła życia (s.) **18.00** Panorama **18.50** Jeden z dziesięciu **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.40** Gruby i chudy (s.) **22.25** Kocham kino - Hawaje, Oslo **0.40** Świat bez tajemnic - Pogrzebani żywcem.

TV KATOWICE

6.32 Raport z Polski **7.00** Echa dnia **7.40** Poranek z TVP Katowice **8.00** Co niesie dzień **8.36** Dziękuję ci życie **8.50** Przechodzień codzienny **9.01** Era Wynalazków **9.20** Saga rodów - Ród Duchnowskich **9.44** Raport z Polski **10.20** Uwięziony Prymas **11.15** Lider **11.49** Antenowe remanenty - Ciechocinek '98 **12.56** Szlakiem gwiazd - Beata Pawlikowska **13.28** Przez granice - Śnieżnik **14.08** Dziękuję ci życie **14.20** Przechodzień codzienny **14.30** Shot naukowy **15.35** Podwodna Polska **16.00** Raport z Polski **16.30** Relacje **17.00** Mój pies i inne zwierzaki **17.15** Reportaż **17.35** Kronika Miasta **17.45** Pociąg kulturalny **18.15** Kronika Miasta **18.30** Aktualności **19.00** Telekurier **19.30** Ogródek bez ogródek **20.30** Pociąg kulturalny **21.00** Echa dnia **22.15** Wieczorny magazyn sportowy TVP Katowice **22.36** Żegnaj, AIDS?! **23.40** Shot naukowy **23.54** Za zamkniętymi drzwiami.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **9.00** Czyja wina? **10.00** Trudne sprawy 3 **11.00** Dlaczego ja? **12.00** Fat Killers - zabójcy tłuszczu **13.00** Czyja wina? **14.00** Pierwsza miłość (s.) **14.50** Trudne sprawy 6 **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja (mag.) **16.30** Malanowski i Partnerzy **17.00** Dlaczego ja? **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Świat według Kiepskich (s.) **20.00** Zdrady 2 (s.) **21.00** Hotel 52 (s.) **22.00** 2XL **23.00** Fat Killers - zabójcy tłuszczu **0.05** Dla niej wszystko (dramat kopr.).

TVC 1

5.59 Studio 6 **8.45** Wszystko o gotowaniu **9.00** Córki McLeoda (s.) **9.45** 13. komnata O. Štěpánovej **10.15** Podróż po północno-zachodniej Mongolii **10.40** Spostrzeżenia z zagranicy **10.50** Panna o złej sławie (film) **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Wszystko o gotowaniu **14.15** Sprawy detektywa Murdocha (s.) **15.05** Bolkoviny **16.00** Podróżomania **16.35** AZ kwiz **17.00** Wszystko -party **17.45** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Taxi **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Policja kryminalna Stare Miasto (s.) **21.00** Talk-show M. Jílkovej **22.00** Hercules Poirot: Niedziela na wsi (film) **23.35** Profil zbrodni (s.).

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Prywatne muzea **9.10** Wyspy zapomnianego spokoju **9.40** Gliniarz i wieśniaczka (film) **11.10** Emocje a my **11.40** Ekopionierzy **12.00** Obcy są nasi **12.25** Pojedynek przywódców **13.15** Architektura **13.45** Mauritius **14.25** Mity i fakty historii **15.20** Królestwo natury **15.45** Odkrywanie planety Ocean **16.35** Zamarznięta planeta **17.30** Czerwony Karzeł (s.) **17.55** Doktor Who (s.) **18.55** Everwood (s.) **19.35** Prywatne muzea **19.50** Wiadomości w j. migowym **20.00** Życie ssaków **21.00** Downton Abbey (s.) **21.50** Gra o tron (s.) **22.45** Zbrodnia (s.) **23.45** Queer: Takie zwykłe rodziny.

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.55** Ulica (s.) **9.45** Ogólniak z o.o. (s.) **11.05** Dwóch i pół (s.) **11.25** Pępek świata (s.) **11.50** Tescoma ze smakiem **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sue Thomas (s.) **13.30** Dowody zbrodni (s.) **14.25** Dr House (s.) **15.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **16.35** Dwóch i pół (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości **17.30** Mentalista (s.) **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości **20.20** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **21.30** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **22.35** Nocne wiadomości **23.00** RocknRolla (film).

PRIMA

6.05 Policja Hamburg (s.) **7.10** Pan Złota Rączka (s.) **7.55** Alf (s.) **8.45** Napisała: morderstwo (s.) **9.50** Policja Hamburg (s.) **10.50** Statek marzeń (s.) **12.55** Strażnik Teksasu (s.) **13.55** Siska (s.) **15.20** Big Ben (s.) **17.40** Popołudniowe wiadomości **18.00** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości **19.40** Wiadomości z willi **19.55** VIP wiadomości **20.15** Wybrańcy **21.45** Życiowe rozdroża **22.50** Rizzoli & Isles (s.) **23.45** Prawo i porządek: Los Angeles (s.) **0.45** Słonecznie, tu i tam morderstwo (s.).

KALKULATOR WALUTOWY

Kursy walut w kantorach z dnia 25. 9. 2013

	Cieszyn, ul. Zamkowa		Bielsko-Biała, CH Auchan	
	kupno	sprzedaż	kupno	sprzedaż
CZK	0,162	0,163	0,160	0,163
EUR	4,200	4,230	4,160	4,260
USD	3,120	3,220	3,080	3,180
	Czeski Cieszyn, dworzec			
	kupno	sprzedaż		
PLN	6,05	6,20		
EUR	25,70	26,20		
USD	19,00	19,50		**(wik)**

PIĄTEK 27 września

TVP 1

5.55 TVP Info w TVP 1 - Info Poranek **7.45** ZUS dla Ciebie **8.00** Wiadomości **8.10** Polityka przy kawie **9.00** Serialowa Jedynka - Komisarz Alex (s.) **9.55** Natura w Jedynce - Opowieści oceanów **11.00** Świat się kręci **12.10** Agrobiznes **12.40** Magda, miłość i rak **13.35** Jedna Scena - Rewers **13.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.25** Masz prawo znać prawo **14.50** Przepis dnia (s.) **15.00** Wiadomości **15.15** Klan (s.) **15.45** Sprawa dla reportera **16.40** Polska non stop - mag. reporterów **17.00** Teleexpress **17.25** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** 34. Wieczory Humoru i Satyry - Lidzbark 2013 **18.30** Świat się kręci **19.20** Przepis dnia (s.) **19.30** Wiadomości **20.30** Volare - Historia Domenico Modugno **21.40** Weekendowy Hit Jedynki - Legenda Zorro **23.55** Cela 211.

TVP 2

5.55 Faceci do wzięcia (s.) **6.30** Lokatorzy (s.) **7.05** M jak miłość (s.) **10.35** Barwy szczęścia (s.) **11.15** Na dobre i na złe (s.) **12.15** Banda pawianów **12.40** Wojciech Cejrowski - boso przez świat - Walki kogutów **13.20** Szkoła życia **14.15** Pojedynek nie na żarty **15.10** Rodzinka.pl (s.) **15.45** Panorama Kraj **16.20** U Pana Boga w ogródku **17.15** Szkoła życia (s.) **18.00** Panorama **18.50** Jeden z dziesięciu **19.30** Barwy szczęścia (s.) **20.00** Boscy w sieci **20.05** Barwy szczęścia (s.) **20.45** Rodzinka.pl (s.) **21.50** Dzięki Bogu już weekend **23.05** Tylko dla dorosłych **23.15** Piąty Stadion - Terapia Borysa **23.25** Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **0.20** Gruby i chudszy (s.).

TV KATOWICE

6.32 Raport z Polski **7.00** Echa dnia **7.40** Poranek z TVP Katowice **8.00** Co niesie dzień **8.36** Sen opętanej **8.50** Przechodzień codzienny **9.01** Czas na jazdę **9.20** Saga rodów - Ród Hartwingów **9.44** Raport z Polski **10.20** Kolumbowie w kolorze feldgrau **11.15** Relacje **11.49** Antenowe remanenty. Kabaretowa scena Trójki - Przechowalnia **12.30** Czułe portrety **12.57** Skarby prowincji - Strzelno **13.10** Kronika warszawska **13.24** Polacy tu i tam - mag. polonijny **14.00** Twój Album **14.20** Przechodzień codzienny **14.30** Azbest - podstępny wróg **14.47** Za zamkniętymi drzwiami **15.05** Czas na jazdę **15.20** Rawa blues **16.00** Raport z Polski **17.00** Reportaż **17.30** Aktualności Flesz **17.35** Kronika Miasta **17.45** Eurowiadomości **17.55** Trudny rynek **18.30** Aktualności **18.50** Gość Aktualności **19.00** Telekurier **19.30** Elementarz mam **20.05** Wieczorne wiadomości sportowe **20.20** Czas na jazdę **20.35** Kawiarnia naukowa **21.00** Echa dnia **22.15** Wieczorny magazyn sportowy TVP Katowice **22.36** Film dokumentalny **23.48** Azbest - podstępny wróg.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **9.00** Czyja wina? **10.00** Trudne sprawy **11.00** Dlaczego ja? **12.00** Dom nie do poznania **13.00** Czyja wina? **14.00** Pierwsza miłość (s.) **14.50** Trudne sprawy **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja (mag.) **16.30** Malanowski i Partnerzy **17.00** Dlaczego ja? **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Świat według Kiepskich (s.) **20.00** Tylko taniec - Got to Dance 4 **22.00** Z Archiwum X - Chcę wierzyć (film kanad.) **0.15** Spisani na straty (film kopr.).

TVC 1

5.59 Studio 6 **8.45** Wszystko o gotowaniu **9.00** Córki McLeoda (s.) **9.45** Chłopaki w akcji **10.10** Historie sław - František Smolík **11.05** Życie na zamku (s.) **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Wszystko o gotowaniu **14.15** Sprawy detektywa Murdocha (s.) **15.05** Bolkoviny **15.55** Śladami gwiazd **16.25** AZ kwiz **16.50** Mała farma **17.15** Łopatologicznie **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Pamiętnik Dity P. **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Karetka II (s.) **21.00** 13. komnata Jakuba Ludvíka **21.30** Wszystko-party **22.10** Nie wahaj się i kręć - wyd. specjalne **23.25** Policja kryminalna Paryż (s.) **0.10** Grzeszni ludzie miasta Pragi (s.).

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Prywatne muzea **9.10** Cukierki świata **9.30** Ludzkie ciało **10.25** Ekstremalne miasta **11.15** Na pływalni z R. Bahbouhem **11.45** Chcesz mnie? **12.15** Tajemnice Biblii **13.05** Katastrofy lotnicze **14.00** Zwierzęta w podróży **14.50** Przygody nauki i techniki **15.35** Projekt Huemul **16.30** Zagrożona rozmaitość życia **17.25** Czerwony Karzeł (s.) **17.55** Doktor Who (s.) **18.55** Everwood (s.) **19.35** Prywatne muzea **19.50** Wiadomości w j. migowym **20.00** Zamarznięta planeta **21.00** Ludzkie ciało **21.50** Kosmiczni kowboje (film) **0.00** Tak jest, panie premierze (s.) **0.30** Czyste szaleństwo (film).

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.55** Ulica (s.) **9.45** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **11.05** Dwóch i pół (s.) **11.25** Pępek świata (s.) **11.50** Tescoma ze smakiem **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sue Thomas (s.) **13.30** Dowody zbrodni (s.) **14.25** Dr House (s.) **15.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **16.35** Dwóch i pół (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości **17.30** Mentalista (s.) **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości **20.20** Zamieńmy się żonami **21.30** Prywatne pułapki (film) **22.50** Wydział pościgowy (film) **1.15** Brygada ratunkowa (s.).

PRIMA

6.05 Policja Hamburg (s.) **7.10** Pan Złota Rączka (s.) **7.55** Alf (s.) **8.45** Napisała: morderstwo (s.) **9.45** Policja Hamburg (s.) **10.45** Statek marzeń (s.) **12.55** Strażnik Teksasu (s.) **13.55** Siska (s.) **15.20** Big Ben (s.) **17.40** Popołudniowe wiadomości **18.00** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, wiadomości kryminalne **19.40** Wiadomości z willi **19.55** VIP wiadomości **20.15** Wybrańcy **22.20** Show Jana Krausa **23.20** Instynkt (film).

KALKULATOR PALIWOWY

Ceny paliw na stacjach z dnia 25. 9. 2013

Bielsko-Biała, CH Auchan	
E95	5,54 zł
ON	5,55 zł
LPG	2,37 zł
Cieszyn, Statoil	
E95	5,69 zł
ON	5,72 zł
LPG	2,45 zł
Cieszyn, Neste	
E95	5,65 zł
ON	5,65 zł
Zebrzydowice, Orlen	
E95	5,49 zł
ON	5,49 zł
LPG	2,38 zł
Czeski Cieszyn, Shell	
E95	36,70 kc
ON	36,70 kc **(wik)**

TV POLONIA

PIĄTEK 27 września

6.10 Siła wyższa **7.00** Mazurzy: Opowieść o ludziach stąd **7.30** Bajki Pana Bałagana - Babcia Ala i 40 rozbójników **8.00** Pytanie na śniadanie **10.30** Wilnoteka **11.00** Polonia 24 **11.40** Galeria (s.) **12.05** Barwy szczęścia (s.) **12.30** Łamigłówka - Aleksander Fredro **12.35** Wiadomości **12.50** M jak miłość (s.) **13.50** Komisarz Alex (s.) **14.45** Mój pierwszy dzień **15.25** Złotopolscy (s.) **16.00** Hala odlotów **16.55** Galeria (s.) **17.20** Łamigłówka **17.30** Teleexpress **17.55** 18. Przystanek Woodstock 2012 - happysad **18.55** Barwy szczęścia (s.) **19.25** Ex Libris **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości **20.50** Na dobre i na złe (s.) **21.45** Polonia w Komie **22.00** Polonia 24 **22.45** Greta.

SOBOTA 28 września

6.35 Złotopolscy (s.) **8.55** Polonia 24 **9.40** Kłusownik **10.50** Załoga Eko **11.15** Chłopi **12.15** Łamigłówka - konkurs **12.20** Pamiętaj o mnie **12.40** Ojciec Mateusz (s.) **13.30** Makłowicz w podróży - Słowacja **14.00** Na dobre i na złe (s.) **15.00** Ida Haendel. Wiem skąd jestem **16.00** Kulturalni PL **17.00** Słownik polsko@polski, talk-show prof. Jana Miodka **17.25** Łamigłówka - konkurs **17.30** Teleexpress **17.55** M jak miłość (s.) **18.50** Opole na bis - Tylko hity! Opole 2012 **19.40** Dobranocka **20.00** Wiadomości **20.45** Miasto z morza **21.35** Pamiętaj o mnie **22.00** Polacy tu i tam - Magazyn polonijny **22.40** Polskie drogi **0.30** Kabaretowy Klub Dwójki - śmiech na sali **0.45** Łamigłówka - konkurs.

NIEDZIELA 29 września

6.00 Galeria (s.) **8.20** Polacy tu i tam - Magazyn polonijny **8.55** Kaktus i Mały - Dlaczego zwykłej krowie zawdzięczam zdrowie? **9.00** Łamigłówka - konkurs **9.05** Magiczne drzewo **9.40** Ziarno **10.10** Czterdziestolatek - dwadzieścia lat później (s.) **11.15** Pamiętaj o mnie **11.30** Szlakiem gwiazd - Anna Wyszkoni **11.50** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.10** Między ziemią a niebem **12.45** Pod Tatrami **13.00** Transmisja Mszy Świętej z bazyliki pw. Matki Bożej Łaskawej w Krzeszowie **14.20** Polskie drogi **16.10** ESKA Music Awards 2013 **17.10** Kabaretowy Klub Dwójki - śmiech na sali **17.25** Łamigłówka - konkurs **17.30** Teleexpress **17.50** M jak miłość (s.) **18.45** Michał Bajor - Moja Miłość Największa **19.40** Dobranocka **20.00** Wiadomości **20.45** Ranczo (s.) **21.40** Pamiętaj o mnie **22.00** Tygodnik.pl **23.00** Czterdziestolatek - dwadzieścia lat później (s.) **0.10** Dzika Polska - Bogatsze życie - Żywy relikt mokradeł.

PONIEDZIAŁEK 30 września

6.10 18. Przystanek Woodstock 2012 - happysad **7.05** Las bliżej nas **7.25** Janka (s.) **8.00** Pytanie na śniadanie **10.45** Tygodnik.pl **11.40** Galeria (s.) **12.05** Barwy szczęścia (s.) **12.30** Łamigłówka - Aleksander Fredro **12.35** Wiadomości **12.50** Ranczo (s.) **13.45** Kulturalni PL **14.45** Naszaarmia.pl **15.10** Z archiwum porucznika Broka **15.50** Złotopolscy (s.) **16.20** Glob - Magazyn Nowości Naukowych **16.55** Galeria (s.) **17.20** Łamigłówka - Aleksander Fredro **17.30** Teleexpress **17.55** Tacy sami **18.25** Piękniejsza Polska **18.55** Barwy szczęścia (s.) **19.25** Cafe historia **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, sport, pogoda **20.50** Wiedźmin **21.50** Polonia w Komie **22.00** Polonia 24 **22.45** Babylon Tour - program Kabaretu Moralnego Niepokoju **23.20** Tomasz Lis na żywo **0.20** Naszaarmia.pl.

SOBOTA 28 września

TVP 1

6.00 Moda na sukces (s.) **6.25** Cudowne miejsca: Wielkie Sanktuaria Polski - Warszawa **6.55** Pełnosprawni **7.15** Las bliżej nas - Woda i las **7.30** Rok w ogrodzie **8.00** Naszaarmia.pl **8.30** Magazyn Ligi Mistrzów **8.55** Dora poznaje świat - Rojo, wóż strażacki **9.25** Pingwiny z Madagaskaru - Memento Mort **10.00** iCarly (s.) **10.30** Jak to działa - program popularnonaukowy **11.00** Szlakiem gwiazd - Wojciech Malajkat **11.25** Nie ma jak Polska: Kujawsko-Pomorskie - wędrówka po zdrowie **12.00** Weekendowy magazyn filmowy **12.25** Jaka to melodia? (teleturniej) **13.00** Blondynka (s.) **14.00** Zwierzęta świata - Enklawy dzikiej przyrody **14.35** Okrasa łamie przepisy: Pomorski król - ziemniak **15.15** Flintstonowie **17.00** Teleexpress **17.30** Ojciec Mateusz (s.) **18.25** Sąsiad na widelcu **19.10** Smerfy w Jedynce **19.30** Wiadomości **20.25** Komisarz Alex (s.) **21.20** Hit na sobotę - Uczeń czarnoksiężnika **23.20** Żywe trupy.

TVP 2

5.50 Tygrysy Europy **6.50** Poezja łączy ludzi - „John Maynard" **7.00** M jak miłość (s.) **8.00** Pytanie na śniadanie **11.00** Sztuka życia (s.) **11.25** Barwy szczęścia (s.) **13.05** Kabaret Moralnego Niepokoju przedstawia **14.00** Familiada (teleturniej) **14.40** Rodzinka.pl (s.) **15.40** Boscy w sieci (s.) **15.45** Słowo na niedzielę **15.55** Czas honoru **16.55** Posiedzenie rządu, czyli kto pod kim piłkę kopie **17.15** Dzięki Bogu już weekend **18.00** Panorama **19.05** Postaw na milion **20.05** The Voice of Poland - Przesłuchania w ciemno **22.05** Angielska robota **0.05** The Robert Cray Band (Rawa Blues Festival 2012).

TV KATOWICE

7.01 Raport z Polski **7.30** Echa dnia **8.00** Przystanek Ziemia **8.30** Agro-Szansa **9.00** Elementarz mam **9.30** Śladami Podlasian - Śladami Podlasian 19 Reno **10.00** Gramy dla Was **10.15** Czas na jazdę **10.35** Leader **11.01** Wstęp wolny - z kulturą **11.30** Para w Polskę - Sandomierz **11.55** Nożem i widelcem **12.16** 60 lat razem - Programy dziecięce i młodzieżowe **12.31** Akademia.pl **13.01** Zgłębić tajemnice raka **13.35** Wspólny dom **14.30** Era Wynalazków **14.45** Eurosąsiedzi **15.00** Tancerze **15.45** Gramy dla Was **16.03** Reportaż Oczy jak dwa jeziora **17.00** Wstęp wolny - z kulturą **17.30** Wybory Miss Polka **18.00** Rączka gotuje **18.30** Aktualności **18.50** Gość Aktualności **19.00** Telekurier extra **19.30** Polska samorządna **20.05** Wieczorne wiadomości sportowe **20.20** Czar starej płyty **20.45** Śląskie czyta - Zaczytane Katowice **21.00** Kultowe rozmowy **22.00** Aktualności Wieczorne **22.40** Gramy dla Was **23.05** Zgłębić tajemnice raka **23.35** Etniczne klimaty - Polacy, Berlińczycy?

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **7.35** Jeźdźcy smoków **7.55** Bratz (komedia USA) **10.10** Ewa gotuje **10.40** Scooby Doo i duch czarownicy **12.10** Jaś Fasola **12.45** Must be the music - tylko muzyka 6 **14.45** To nie koniec świata! **15.45** 2XL **16.45** Ślubna gorączka **17.45** Fat Killers - zabójcy tłuszczu **18.50** Wydarzenia **19.30** Świat według Kiepskich (s.) **20.10** Epoka lodowcowa II. Odwilż (film USA) **21.55** Sami swoi (komedia polska) **23.50** Beowulf - Droga do sprawiedliwości (film kopr.).

TVC 1

6.00 Fanynka (film) **7.00** Zwariowana Andula (film) **7.55** Zaczarowany spadek (bajka) **9.15** Najlepsze faux-pas **10.30** Bajka o mokro-suchym szczęściu **12.00** Południowe wiadomości **12.30** O najmądrzejszej królewnie **13.55** Życie jest piękne (film) **15.35** Anusia z laskowymi orzeszkami (bajka) **17.05** O perłowej pannie (bajka) **18.25** Chłopaki w akcji **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Pomagamy z humorem **21.25** Lista przebojów telewizyjnej rozrywki **22.20** Jak ukraść milion dolarów (film) **0.20** Oko (film).

TVC 2

6.00 Teleranek **6.10** Andy i przygody w naturze **6.20** Gwiazdy wśród zwierząt **6.40** Pszczółka Maja (s. anim.) **7.00** Mikołajek (s. anim.) **7.15** Show Garfielda (s. anim.) **7.30** Studio Kolega **9.00** Historia patrona z brązu **9.15** Tajemnice skarbu Świętego Wita **9.40** Pielgrzymka do Palladium **10.00** Narodowa pielgrzymka 2013 **11.40** Obcy są nasi **12.10** Ziemia kadzidłowego szlaku **12.35** Królestwo natury **13.00** Pojedynek przywódców **13.50** Największe bitwy czołgowe **14.35** Świat cudów **15.00** Derren Brown: Magia i manipulacje **15.30** Titanic: Krew i stal **16.25** Kamera w podróży **17.20** Zamarznięta planeta **18.15** Piękne straty **18.45** Wieczorynka **18.55** Siły pierwotne (s.) **19.45** Twierdze: Praga **20.00** Věra 68 **21.40** Sherlock (film) **23.10** Kruk (film) **0.50** Pr. satyryczny.

NOVA

5.25 Taz-mania (s. anim.) **5.50** Czarodziejka Tara **6.15** Batman: Odważny bohater (s. anim.) **6.45** Bakugan (s. anim.) **7.10** Pingwiny z Madagaskaru **7.40** Królewna gęsiareczka (bajka) **8.55** Mój przyjaciel Skip (film) **10.40** Przyprawy **11.40** Dzwoń do TV Nova **12.15** Zeznania martwych oczu (film) **14.10** Zamieńmy się żonami **15.30** Zgadnij kto (film) **17.40** Poradnik domowy **18.45** Przysmaki Babicy **19.30** Wiadomości **20.20** Thor (film) **22.40** Wygrać ze śmiercią (film) **0.35** Paranormal Activity II (film).

PRIMA

6.10 Wiadomości **7.20** Chima **7.50** Mr Manny (s.) **8.25** Największe bitwy II wojny światowej **8.55** Salon samochodowy **10.10** Columbo (s.) **11.45** Czechy i Słowacja mają talent **13.50** Masz tylko mnie (film) **15.50** Morderstwa w Midsomer (s.) **18.00** Wybrańcy **18.55** Wiadomości **19.40** Wiadomości z willi **19.55** VIP wiadomości **20.15** Uczeń czarnoksiężnika (film) **22.35** Colombiana (film) **0.40** Mroczne wody (film).

NIEDZIELA 29 września

TVP 1

6.10 Moda na sukces (s.) **6.30** My Wy Oni **7.00** Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach **8.00** Tydzień **8.25** Domisie - Zapasy **8.55** Ziarno **9.35** Zwykła/niezwykła rodzinka **11.05** Biegajmy razem **11.25** Piękniejsza Polska **11.50** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.10** Między ziemią a niebem **12.50** Świat się kręci - the best of **13.15** Sąsiad na widelcu **14.05** BBC w Jedynce - Dzika Arabia **15.05** Hannah Montana (s.) **17.00** Teleexpress **17.30** Komisarz Alex (s.) **18.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.00** Walt Disney przedstawia **19.30** Wiadomości **20.05** Skandia Maraton - kronika - Lang Team 2013 **20.20** Blondynka (s.) **21.20** Zakochana Jedynka - Cała ona **23.05** Dzielnica.

TVP 2

6.00 Bliskie i groźne spotkania Steve'a **6.35** Ostoja **7.05** Poezja łączy ludzi **7.15** M jak miłość (s.) **8.10** Barwy szczęścia (s.) **9.15** Kultura, głupcze **9.50** Rodzinne oglądanie - Statkiem po trawie **10.55** Wojciech Cejrowski - boso przez świat - Oaza wolności **11.30** Makłowicz w podróży - Norwegia **12.10** Gwiazdy w południe - Panowie, dbajcie o żony **14.00** Familiada (teleturniej) **14.40** The Voice of Poland: Przesłuchania w ciemno - Opolskie i Łódzkie **16.20** Na dobre i na złe (s.) **17.20** I kto to mówi? **18.00** Panorama **18.55** Dzięki Bogu już weekend **20.05** XV Mazurska Noc Kabaretowa - Mrągowo 2013 **21.10** Czas honoru **22.10** I kto to mówi? **22.50** Kocham Kino - magazyn filmowy Grażyny Torbickiej **23.20** WOK - Wszystko o Kulturze **0.05** Studio filmowe Dwójki - Za ścianą.

TV KATOWICE

7.01 Reportaż **7.35** Szlakiem gwiazd - Beata Pawlikowska **8.00** Śladami Jana Pawła II - Papież trudnej wolności **8.37** Lekcja dobrych manier **8.56** Ogródek bez ogródek **9.15** Mój pies i inne zwierzaki **9.25** Nożem i widelcem **9.45** 60 lat razem - Programy dziecięce i młodzieżowe **10.00** Rączka gotuje **10.25** Gramy dla Was **10.35** Zaklinacz czasu **10.50** Gramy dla Was **11.01** Śladami Podlasian **11.31** Zaproszenie - Lublin - Portret miejsca **12.00** Głos Regionów **13.00** AgroSzansa **13.35** Film dokumentalny - zapisane w młodości **14.30** Era Wynalazków **14.45** Szkoła w Brzezince **15.00** Gwarowy koncert życzeń **16.04** Młodzież kontra **17.00** Rusz się człowieku **17.30** Kawiarnia naukowa **18.00** Sacrum profanum **18.30** Aktualności **19.00** Podwodna Polska - Przywrócić naturze - Foki **19.30** Szlakiem gwiazd - Wojciech i Piotr Cugowscy **20.20** Powroty **21.00** Telekurier extra **22.00** Aktualności Wieczorne **22.45** Gramy dla Was **23.05** Kultowe rozmowy **23.35** Śladami Potopu.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **7.50** Scooby-Doo i Brygada Detektywów **10.00** Jeźdźcy smoków (s.) **10.35** Epoka lodowcowa II: Odwilż **12.15** Tylko taniec - Got to Dance 4 **14.30** Sami swoi **16.15** Top chef **17.45** Nasz nowy dom **18.50** Wydarzenia **19.30** Państwo w państwie **20.00** Must be the music - tylko muzyka **22.00** To nie koniec świata! **23.00** Kości (s.) **0.00** Mistrz (film USA).

TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów **6.25** Spostrzeżenia z zagranicy **6.30** Zauroczenie (s.) **7.20** Życie jest piękne (film) **9.00** Łopatologicznie **9.45** Kalendarium **10.00** Kamera na szlaku **10.30** Obiektyw **11.05** Życie na zamku (s.) **12.00** Pytania Václava Moravca **13.00** Wiadomości **13.05** Góra Anielska (bajka) **14.05** Czeska muzyka **14.55** Biała pani (film) **16.30** Niezwykłe życia **17.25** Dzień dla mojej miłości (film) **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Intruzi i łowcy (film) **21.20** 168 godzin **21.50** Dupki (film) **23.25** Jak przez ciemne szkło (film) **0.55** Maneż Bolka Polívki.

TVC 2

6.00 Teleranek **6.10** Andy i przygody w naturze **6.20** Gwiazdy wśród zwierząt **6.40** Pszczółka Maja (s. anim.) **7.00** Mikołajek (s. anim.) **7.15** Show Garfielda (s. anim.) **7.30** Studio Kolega **9.15** Poszukiwania czasu utraconego **9.35** Największe operacje II wojny światowej **10.35** Twierdze: Praga **10.55** Nie poddawaj się **11.20** Obrońca **11.50** Chcesz mnie? **12.30** Życie ssaków **13.20** Bojownicy **14.10** Słowo na niedzielę **14.40** Przez ucho igielne **15.10** Historie, jakie świat nie widział **15.40** Ptaszki **16.05** Odkrywanie planety Ocean **16.55** Ekspedycja Borneo **17.45** Emocje a my **18.15** Na pływalni z I. Lutherem **18.45** Wieczorynka **18.55** Siły pierwotne (s.) **19.40** Ziemia kadzidłowego szlaku **20.00** Bojownicy **21.00** Wyspa tenisa **21.50** Bez przebaczenia (film) **23.55** Restrepo **0.40** Californication (s.).

NOVA

5.45 Czarodziejka Tara **6.10** Virus Attack (s. anim.) **6.40** Bakugan **7.05** Hannah Montana **8.00** Pingwiny z Madagaskaru **8.25** Weekend **9.15** Igraszki losu (film) **11.00** Mój brat ma fajnego brata (film) **13.00** Niech się boi (film) **15.00** Miłość i inne komplikacje (film) **17.00** Bach! **17.50** Postrzyżyny (film) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Lekarze z Początków (s.) **21.35** Ułamki **22.10** Szeregowiec Ryan (film) **1.10** Niech się boi (film).

PRIMA

6.10 Wiadomości **7.10** Chima **7.40** Mr. Manny (s.) **8.10** Tajemnice wojny **9.20** Prima Świat **9.55** Sekundy do morderstwa (s.) **11.00** Partia **11.55** Poradnik domowy **13.25** Jesteś tym, co jesz **14.30** Tata (film) **16.35** Morderstwa w Midsomer (s.) **18.55** Wiadomości, wiadomości kryminalne **19.40** Wiadomości z willi **19.55** VIP wiadomości **20.15** Czechy i Słowacja mają talent **23.05** Wybrańcy **0.10** Dziewczyna z sąsiedztwa (film).

PONIEDZIAŁEK 30 września

TVP 1

5.55 TVP Info w TVP 1 - Info Poranek **8.00** Wiadomości **8.10** Polityka przy kawie **8.55** Serialowa Jedynka - Komisarz Alex (s.) **9.55** BBC w Jedynce - Dzika Arabia **11.00** Świat się kręci **12.00** Wiadomości **12.15** Agrobiznes **12.35** Przepis dnia (s.) **12.45** Natura w Jedynce - Opowieści oceanów **13.50** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.20** Moda na sukces (s.) **14.50** Przepis dnia (s.) **15.00** Wiadomości **15.15** Okrasa łamie przepisy: Pomorski król - ziemniak **15.45** Bonanza (s.) **16.40** Polska non stop - mag. reporterów **17.00** Teleexpress **17.25** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.30** Świat się kręci **19.30** Wiadomości **20.25** Teatr Telewizji - Przerwanie działań wojennych **21.55** Homeland (s.) **23.00** Oglądaj z Andrzejem Fidykiem - Niewolnice w Tajlandii **0.00** Glina (s.).

TVP 2

6.00 Faceci do wzięcia **6.35** Coś dla Ciebie **7.05** M jak miłość (s.) **8.00** Pytanie na śniadanie **10.30** Barwy szczęścia (s.) **11.10** Na dobre i na złe (s.) **12.10** Makłowicz w podróży - Włochy **12.40** Wojciech Cejrowski - boso przez świat - Maniok **13.20** Szkoła życia (s.) **14.10** Walka bez broni **15.10** Rodzinka.pl (s.) **15.45** Panorama Kraj **16.08** Boscy w sieci (s.) **16.15** Rodzinka.pl (s.) **17.15** Szkoła życia (s.) **18.00** Panorama **18.50** Jeden z dziesięciu **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.40** M jak miłość (s.) **21.45** Tomasz Lis na żywo **22.50** Głęboka woda **23.50** Czy świat oszalał? - Wojna w Iraku, co poszło źle.

TV KATOWICE

6.32 Młodzież kontra **7.30** Aktualności Flesz Poranne **7.40** Poranek z TVP Katowice **8.00** Co niesie dzień **8.36** Droga do Polski **8.50** Przechodzień codzienny **9.01** Eurosąsiedzi **9.20** Telenowyny **9.46** Kościół z bliska **10.22** Głos Regionów **11.49** Antenowe remanenty - Koncerty w TVP Warszawa **12.50** Oj nie ma jak Lwów - Jerzy Janicki: Lwowska Fala **13.30** Rusz się człowieku **14.20** Przechodzień codzienny **14.28** Everyday English **14.44** Ahora espanol **15.05** Warmia i Mazury - na jesień **15.25** Schlesien Journal **15.40** Kielecka Szkoła Reportażu **16.00** Raport z Polski **16.30** Czas na prace! Praca naczasie! **17.00** Przystanek Ziemia **17.35** Forum Regionu **18.30** Aktualności **19.00** Telekurier **19.30** Kultowe rozmowy **20.05** Wieczorne wiadomości sportowe **20.20** Mam świetną pracę - Mam świetną pracę **20.40** Warmia i Mazury - na jesień **21.00** Echa dnia **22.00** Aktualności Wieczorne **22.15** Wieczorny magazyn sportowy TVP Katowice **22.36** Śladami Potopu **23.35** Everyday English **23.53** Ahora espanol **0.12** Telekurier.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.15** Świat według Kiepskich (s.) **9.00** Malanowski i Partnerzy **10.00** Trudne sprawy 3 **11.00** Dlaczego ja? **12.00** Pamiętniki z wakacji (s.) **13.00** Czyja wina? **14.00** Pierwsza miłość (s.) **14.50** Trudne sprawy 6 **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja (mag.) **16.30** Malanowski i Partnerzy **17.00** Dlaczego ja? **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Świat według Kiepskich (s.) **20.10** Szklana pułapka 4.0 **22.45** Bez przedawnienia (film USA) **1.10** Breaking Bad 3 (s.).

TVC 1

5.59 Studio 6 **8.45** Wszystko o gotowaniu **9.00** Córki McLeoda (s.) **9.45** Pr. rozrywkowy **10.40** Karetka II (s.) **11.40** Film o serialu Karetka II **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Wszystko o gotowaniu **14.15** Sprawy detektywa Murdocha (s.) **15.05** Bolkoviny **16.00** Podróżomania **16.30** AZ kwiz **16.55** Talk -show J. Krausa **17.40** Czarne owce **17.55** Wiadomości regionalne **18.25** Taxi **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Żandarmskie humoreski (s.) **21.25** Reporterzy TVC **22.10** Grzeszni ludzie miasta Pragi (s.) **23.20** Na tropie **23.45** Tajniacy (s.) **0.40** Kalendarium.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Prywatne muzea **9.10** Ljuba Skořepová **9.40** Kamera w podróży **10.35** Świat cudów **11.00** Samoloty myśliwskie w akcji **11.50** Czechosłowacki tygodnik filmowy **12.10** Piękne straty **12.40** Historie, jakich świat nie widział **13.05** Telewizyjny klub niesłyszących **13.35** Projekt Huemul **14.30** Wyspa tenisa **15.15** Derren Brown: Magia i manipulacje **15.40** Kraj kadzidłowego szlaku **16.00** Tajemnice Biblii **16.55** Tak jest, panie premierze (s.) **17.25** Czerwony Karzeł (s.) **17.55** Doktor Who (s.) **18.45** Wieczorynka **18.55** Everwood (s.) **19.35** Prywatne muzea **19.50** Wiadomości w j. migowym **20.00** Najważniejsze operacje II wojny światowej **21.10** Przetestuj swój mózg **22.05** Cena strachu (film) **0.30** Prosta historia (film) **2.15** Wyspy zapomnianego spokoju.

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.50** Ulica (s.) **9.45** Lekarze z Początków (s.) **11.00** Ułamki **11.25** Pępek świata (s.) **11.50** Tescoma ze smakiem **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sue Thomas (s.) **13.30** Dowody zbrodni (s.) **14.25** Dr House (s.) **15.20** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **16.30** Dwóch i pół (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości **17.30** Mentalista (s.) **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości **20.20** Ogólniak z o.o. (s.) **21.30** Pan-Mama (s.) **22.05** Mistrzostwa powiatu (s.) **22.35** Nocne wiadomości **23.10** Following (s.).

PRIMA

6.05 Pan Złota Rączka (s.) **6.35** Alf (s.) **8.10** Napisała: morderstwo (s.) **9.10** Policja Hamburg (s.) **10.10** Statek marzeń (s.) **12.55** Strażnik Teksasu (s.) **13.55** Siska (s.) **15.20** Big Ben (s.) **17.40** Popołudniowe wiadomości **18.00** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości **19.40** Wiadomości z willi **19.55** VIP wiadomości **20.15** Powroty do domu (s.) **21.45** Top Star magazyn **22.50** Oddział Widmo II (film).

Spacerkiem po najpiękniejszym rynku

Podczas wakacji redakcja „Głosu Ludu" ogłosiła na swoich stronach internetowych ankietę na najpiękniejszy rynek naszego regionu. O głosy czytelników ubiegało się dziesięć rynków Śląska Cieszyńskiego – w Boguminie, Cieszynie, Czeskim Cieszynie, Hawierzowie, Jabłonkowie, Karwinie, Orłowej, Ostrawie, Skoczowie i Trzyńcu. Najlepiej wypadł rynek w Nowym Boguminie, który zdobył 39,7 proc. głosów. Postanowiliśmy stwierdzić, w czym tkwi jego urok.

Rynek w Boguminie różni się od pozostałych rynków w regionie głównie architekturą typową dla znajdującego się w swoim czasie pod silnymi wpływami niemieckimi Dolnego Śląska. Cechują ją budowle z wypalonej czerwonej cegły, podobne do tych, które możemy zobaczyć we Wrocławiu, Brzegu czy Głogowie. Na bogumińskim Rynku T.G. Masaryka chodzi konkretnie o dwa budynki ratusza stojące u jego wylotu, nawiązujące architektonicznie do sąsiadującego z nimi kościoła. Obecnie w ich wnętrzach mieszczą się biura urzędników miejskich. Pierwotnie miały jednak inne przeznaczenie – służyły jako obiekty szkolne. Tak było aż do 1940 roku, kiedy to ówczesny niemiecki burmistrz Nowego Bogumina postanowił przenieść do nich siedzibę miasta.

Na noszącym imię Masaryka bogumińskim rynku darmo dziś szukać posągu pierwszego czechosłowackiego prezydenta. Dawniej było inaczej. Pomnik Masaryka stał naprzeciwko budynku miejscowego kina. Świadczą o tym stare widokówki. Dziś w tym miejscu stoi skądinąd ciekawa fontanna z żabami. Czyżby kolejne, tyle że współczesne nawiązanie do innego poniemieckiego miasta, polskiego ceglanego Torunia? Tak czy owak bogumińska fontanna z żabami jest ładnie wkomponowana w otaczającą ją zieleń – pięknie utrzymane kwiatowe rabaty, krzewy oraz wysokie ozdobne świerki. W tym miejscu ustawiono też kilka ławeczek. Gdyby nie siąpiący deszcz pewnie znaleźliby się chętni, żeby choć przez chwilę na nich odpocząć.

Fot. MAREK SANTARIUS

Rynek w Nowym Boguminie uzyskał najwięcej głosów w ankiecie internetowej „Głosu Ludu".

Prostokątny kształt bogumińskiego rynku na pierwszy rzut oka bardziej przypomina szeroką drogę niż plac. Jednak to tylko złudzenie. Wzdłuż przecinającej rynek ulicy wybrukowano szeroki deptak – o wiele szerszy od samej drogi. Kino i żabią fontannę zostawiam więc za plecami i kieruję kroki w stronę znajdującej się po przeciwnej stronie kolejnej oazie zieleni. Rośnie tu osiem niedawno posadzonych lip, każda opatrzona tabliczką. Na pierwszej, najbliżej ratusza, widnieje napis: „Drzewo pamiątkowe osady Bogun posadzone 28. 10. 2006 roku z okazji 750-lecia pierwszej pisemnej wzmianki o Boguminie". Na kolejnych siedmiu tabliczkach można przeczytać ten sam tekst, z tą tylko różnicą, że zamiast historycznej osady Bogun wspomniane są kolejne dzielnice miasta – Stary Bogumin, Skrzeczoń, Szonychel, Pudłów, Wierzbica, Zabłocie i Nowy Bogumin.

W centralnym punkcie rynku mieści się restauracja z kawiarnią, która w słoneczne dni otwiera również swój ogródek. Obok niej ma siedzibę stowarzyszenie obywatelskie „Maryška" podejmujące od kilkunastu lat niekonwencjonalne działania kulturalne i dobroczynne. Spotkania odbywają się tutaj we wtorki i czwartki w godz. 15-18.

W deszczowe wtorkowe przedpołudnie na bogumińskim rynku można spotkać raptem kilku przechodniów. Są to raczej starsze osoby – mieszkańcy stojących na rynku kamienic, lub boguminiacy, którzy przyjechali tu załatwić sprawunki. Zagadnięty przeze mnie starszy pan przyjeżdża tu z Zabłocia regularnie raz w tygodniu. Młodsza pani, którą zatrzymuję w drodze, mieszka w Skrzeczoniu. – Na bogumiński rynek dość często zaglądam. Tutaj wszystko można załatwić w jednym miejscu. No bo widzi pani, jest urząd miejski, urząd skarbowy, bank, ubezpieczalnia zdrowotna. Pod tym względem jest wręcz idealnie. W Karwinie na przykład nie są wszystkie instytucje tak dobrze skoncentrowane – przekonuje Pavlína Vlčková. Dodaje, że gorzej jest z miejscami do parkowania. Chociaż między drogą a deptakiem są parkingi, nie zawsze jest gdzie zostawić auto. – To jest jedyna niewygoda tego miejsca. Zwłaszcza zimą, kiedy spadnie dużo śniegu, problem ten się potęguje. Pamiętam, jak kilkakrotnie musiałam okrążyć rynek, zanim udało mi się znaleźć miejsce do zaparkowania. W sumie przejechałam wtedy 13 kilometrów – wspomina sytuację z ubiegłej śnieżnej zimy. Bogumińskiego rynku nie wymieniłaby jednak za inny. Powód? – Ładnie przecież wygląda – mówi.

Rynek Masaryka w Boguminie jest nie tylko miejscem, gdzie można załatwić to i owo. Oprócz instytucji finansowych są tu również inne punkty usługowe, jak fryzjer, salon kosmetyczny, przechodząca właśnie remont apteka oraz kilka sklepów. Kto poszukuje jednak takich sklepów, jak księgarnia, obuwie czy pasmanteria, musi się wybrać na centralny deptak miasta – ul. Eduarda Beneša. Obok rynku można za to kupić inne rzeczy, jak na przykład krzesła biurowe czy sprzęt do air softu.

BEATA SCHÖNWALD

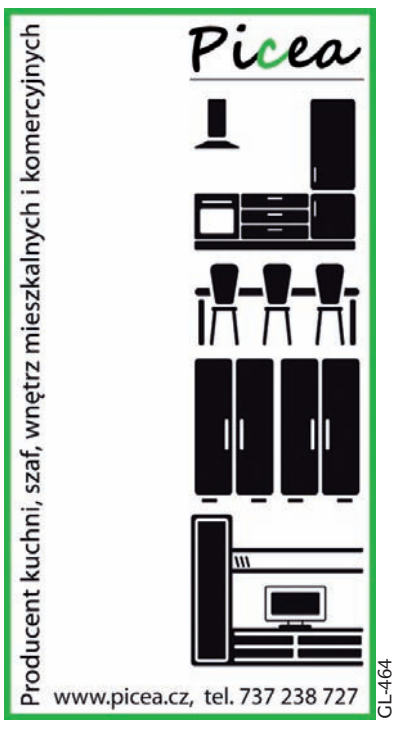

GL-464

GL-211

GL-553

GL-157

GL-552

CO W TEATRZE

SCENA POLSKA – CIESZYN-WZGÓRZE ZAMKOWE: Cyrano de Bergerac (27, godz. 20.00);
▲ **CZ. CIESZYN**: Mała Syrenka (29, godz. 15.00);
SCENA CZESKA – CZ. CIESZYN: Sněhurka (26, godz. 10.00).

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Samoloty (26-30, godz. 15.30); Donšajni (26-30, godz. 17.45); Flukt (26-30, godz. 18.00); Omar (1, godz. 18.00); Ślepy traf (26-30, godz. 20.30); Make your move (26-30, godz. 20.00); Walka wulkanów (30, godz. 18.00); **KARWINA – Centrum**: Donšajni (26, 27, godz. 17.30; 28-30, godz. 20.00); Ślepy traf (26, 27, godz. 20.00); Samoloty (28, 29, godz. 15.45); **TRZYNIEC – Kosmos**: Rysiek Lwie Serce (27-29, godz. 15.30); One direction: This is us (26-29, godz. 17.30); Ślepy traf (26-29, godz. 20.00); Donšajni (30, godz. 17.30, 20.00); **BYSTRZYCA**: Kochanek (28, godz. 19.00); Goryl Śnieżek w Barcelonie (29, godz. 17.00); **JABŁONKÓW**: Odysea filmowa (29, godz. 18.00); **CZ. CIESZYN – Central**: Svět patří nám (26, godz. 18.00); Strażnicy marzeń (27, godz. 16.00); Django (28, 29, godz. 17.30); **CIESZYN – Piast**: Rycerz Blaszka (26, godz. 14.00, 15.45); Percy Jackson 2: Morze potworów (27-30, godz. 14.00, 16.15); Sierpniowe niebo (27-30, godz. 18.30); Obecność (27-30, godz. 20.00);

CO W TERENIE

CZ. CIESZYN – Biblioteka Miejska przy ul. Havlíčka zaprasza na wspólne zwiedzanie wystawy „Gdybym się urodził przed stu laty – Kdybych se narodil před sto lety" w Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie w środę 2. 10. Spotykamy się przy Strzelnicy o godz. 15.15 albo przy kasie w Muzeum o 15.25. Bilet wstępu 4 zł, ulgowy 2 zł.

▲ Na czerwcowym walnym zgromadzeniu ZŚM podjęto uchwałę, że przedstawiciele chórów spotkają się jesienią w celu omówienia dalszej współpracy. Spotkanie to odbędzie się we wtorek 1. 10. o godz. 17.00 w sali posiedzeń Kongresu Polaków. Organizatorzy proszą o przybycie delegatów wszystkich polskich chórów działających na Zaolziu, również tych, które nie były członkami ZŚM.

▲ są jeszcze wolnie miejsca na wycieczkę MK PZKO CZ. Cieszyn-Centrum, która odbędzie się 3. 10. do Inwałdu i Goczałkowic. Zgłoszenia przyjmuje Anna Piszkiewicz, tel. 739 667 604, e-mail: annapiszkiewiczova@seznam.cz. Cena 200 kc dla członków Koła, dla reszty 250 kc. Odjazd o godz. 8.00 z dworca autobusowego w Cz. Cieszynie. Prosimy zabrać dowody osobiste oraz złotówki na bilet wstępu (ulgowy 24 zł).

KARWINA-RAJ – Chór Mieszany „Dźwięk" oraz MK PZKO zapraszają na „Wykopki" w sobotę 5. 10. o godz. 17.00 do Domu PZKO. W programie: Pasowanie ziemniaka na króla jesieni (w wykonaniu chóru) oraz taniec kopaczkowy Waldemariama („Sokol" Karwina). Dania ziemniaczane, muzyka, gry i loteria

ŻYCZENIA

Szczęścia, zdrowia, pomyślności
do najpóźniejszej starości,
błogosławieństwa Bożego
i wszystkiego najlepszego.

Dnia 29. 9. 2013 obchodzi swój piękny jubileusz 70. urodzin

pani ANNA BURYOWA

z Orłowej. Z tej okazji dużo zdrowia, 100 lat życia oraz wszelkiej pomyślności w dalszym życiu życzą syn Radek oraz córka Renata z rodziną. RK-138

Naszej najstarszej Kuzynce

pani LEOKADII GASIOWEJ

z Olbrachcic-Pasiek z okazji przypadających dzisiaj 88. urodzin życzenia dobrego zdrowia, zadowolenia i radości składają kuzynki i kuzynowie z rodzinami. GL-527

Do złotej księgi zapisali,
sobie złożonej przysięgi dochowali,
a smutek zawsze miłością zwyciężali.

Dnia 29 września obchodzą Rubinowe Gody

państwo BARBARA i STANISŁAW JOCHYMKOWIE

z Trzanowic. Z tej okazji bukiet najserdeczniejszych życzeń, wiele łask bożych i samych słonecznych dni życzą: mama Emilia, córka Dorota i syn Ryszard z żoną. Mocne uściski dziadkom przesyłają wnuczęta Weronika, Franciszek, Karolinka i Janeczka. GL-563

Małżeństwo to diament szlifowany całe życie.
Antoni Regulski

Właśnie dziś obchodzą 60. rocznicę ślubu

państwo EMA i ALFRED SZYMURDOWIE

Z okazji Diamentowych Godów najserdeczniejsze gratulacje składają oraz przeżycia w szczęściu i zdrowiu wielu pięknych chwil życzą córki z mężami, wnuk Marek, wnuczki Janka, Daniela i Magda z mężem oraz prawnuczek Fabianek. GL-550

Ludeczkowie złoci, posłóchejcie wielkóm nowine,
że nasz doktorek mo dzisio fest wesołóm mine.
Obchodzi ón ABRAHAMOWINY
a tak mu kupa zdrowia i szczęścia życzymy.
Niech ten sławny stomatolog nadal z nami koleguje
i nasze zepsute zęby fachowo nóm sprawuje.
Nic tu dodać i nic ująć, mómy

Cie STASIECZKU

moc a moc radzi.

Partyja z Olbrachcic. GL-555

WSPOMNIENIA

W poniedziałek, dnia 30 września 2013 r., minie 6. rocznica od chwili, kiedy na zawsze opuścił nas nasz Drogi

śp. inż. ADAM CIEŃCIAŁA

z Czeskiego Cieszyna. Z miłością wspominają najbliżsi. GL-565

Dnia 29 września minie trzynasta rocznica śmierci naszego Kochanego Męża i Ojca

śp. inż. TADEUSZA SZYNDERA

O chwilę wspomnień proszą żona, synowie i najbliższa rodzina. GL-556

Są w życiu chwile, które w pamięci zostaną
i choć czas mija, one nie mijają.

Dnia 27. 9. 2013 obchodziłby 85 lat, zaś w czerwcu wspomnieliśmy 5. rocznicę zgonu

śp. RUDOLFA HÜNNERA

z Ropicy. O cichą modlitwą proszą najbliżsi. GL-542

Dnia 29. 9. 2013 obchodziłaby 100. rocznicę urodzin

śp. OTYLIA SANTARIUSOWA

pochodząca ze Stonawy, ostatnio zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Wspominają najbliżsi. AD-085

Dnia 4. 2. obchodziłaby 100. urodziny a 26. 9. mija 8. rocznica śmierci

śp. WŁADYSŁAWY SUCHANKOWEJ

Z miłością i szacunkiem wspomina syn Erwin z rodziną. GL-560

W poniedziałek 30 września minie 20. bolesna rocznica, kiedy odeszła od nas na zawsze nasza Droga Siostra, Kuzynka, Ciocia i Szwagierka

śp. HENRYKA ŻABIŃSKA

z Orłowej-Obroków, była pracownica dyrekcji RaJ w Czeskim Cieszynie. Wspominają i o chwilę pamięci proszą bracia Piotr i Wili z rodzinami. GL-514

NEKROLOGI

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 22. 9. 2013 zmarł w wieku 69 lat nasz Kochany Mąż, Ojciec, Teść, Dziadek, Szwagier, Wujek, Kuzyn, Kolega i człowiek dobrego serca

inż. FRANTIŠEK HŮBNER

zamieszkały w Karwinie-Granicach. Z naszym Drogim Zmarłym pożegnamy się w piątek dnia 27 września 2013 o godz. 13.00 w nowej sali obrzędów pogrzebowych w Karwinie-Raju. W imieniu zasmuconej rodziny żona i synowie z rodzinami. RK-144

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 21. 9. 2013 zmarł nagle w wieku 87 lat nasz Ukochany Ojciec, Teść, Dziadek, Wujek i Kuzyn

śp. ANTONÍN BIALOŇ

zamieszkały w Olbrachcicach, Obecní 513. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w piątek 27. 9. o godz. 14.00 w kościele rzymskokatolickim w Olbrachcicach.

Pragniemy podziękować lekarzom i personelowi zdrowotnemu pod kierownictwem ordynatora MUDr. Brzeżańskiego ze Szpitala Górniczego za opiekę Zmarłego podczas Jego ciężkiej choroby.

Zasmucona rodzina. GL-561

DRZWI I FUTRYNY
SAPELI
DRE - ERKADO
EUROOKNA-JANOŠÍK
Klamki- MT, TWIN,...
15 lat na rynku
Sklep: Třinec
Frýdecká 12
☎ 558 325 172, 608757442
GL-009

Baron, tel. 777 559 434. Rejestracja od godz. 7.30, początek o godz. 8.00.

OFERTA PRACY

SZKOŁA PODSTAWOWA z Polskim Językiem Nauczania w Cz. Cieszynie ogłasza konkurs na stanowisko kierowniczki kuchni i stołówki szkolnej. Praca od 1. 12. 2013. Wymagamy odpowiednie wykształcenie (średnie z maturą), dobrą znajomość języka polskiego i czeskiego. Zgłoszenia wraz z CV prosimy przesyłać pod adres skola@zsptesin.cz do 4. 10. GL-558

OFERTY

ANTYKI KUPIĘ – meble przedwojenne, obrazy, zegary, odznaczenia, srebra, militaria, stare zdjęcia, pocztówki i wiele innych, tel. 0048 605 255 770. GL-379

PIELGRZYMKI

CZ. CIESZYN – Parafia pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Cz. Cieszynie zaprasza na „Spotkanie popielgrzymkowe" (pielgrzymki z Zaolzia na Jasną Górę), które odbędzie się w dniu 29. 9. Podczas mszy św. o godz. 15.00 nastąpi poświęcenie i wprowadzenie do kościoła obrazu Matki Bożej Częstochowskiej. Po Mszy św. – wspomnienia, zdjęcia, video, agape.

KONCERTY

KARWINA FRYSZTAT – Zapraszamy miłośników muzyki organowej w niedzielę 29. 9. o godz. 16.00 do kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Karwinie-Frysztacie na ostatni koncert IX Festiwalu Muzyki Organowej „Karwińskie organy". Grać będzie na organach i sentyzatorach tegoroczny laureat „Złotego Fryderyka 2013", najwybitniejszy polski rockowy multiinstrumentalista, śpiewak, kompozytor, Józef Skrzek. Zagra 13 swoich kompozycji „duchowego" charakteru, m.in."Z miłości jestem zrodzony", „Szczęśliwi z miasta N", O Panie, odpuść moje myśli", „Bella Mia", „Coda – Preludium d moll".

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00.

POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05, so: godz. 17.30 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.

zapewnione. Bilety można nabyć w PZKO w Raju 24. 9. oraz 30. 9. w godz. 19.00-21.00.

MIĘDZYGENERACYJNY UNIWERSYTET REGIONALNY PZKO – Zaprasza na kolejne spotkanie w czwartek 3. 10. o godz. 17.00 do auli Gimnazjum Polskiego w Cz. Cieszynie. Tematem będzie prof. Jan Szczepański – Ostatni mędrzec XX wieku".

MISTRZOWSTWA ZAOLZIA W PŁYWANIU – Zaolziańskie Stowarzyszenie Sportowe zaprasza wszystkich amatorów pływania na basen do Karwiny – 2. 10. W godzinach 9.00-17.00, każdy płynie indywidualnie w ramach imprezy „Pływa całe miasto". Płyniemy na dystansie 100 m stylem dowolnym. Punktacja wg wieku i uzyskanego czasu. Na podstawie uzyskanych punktów wyłaniamy mistrzów. Każdy uczestnik otrzymuje dyplom z zanotowanym czasem i punktami. Więcej na www.pzko.cz w sekcji kalendarz imprez lub zaolzianskiess@seznam.cz.

ŁYŻBICE-WIEŚ – Zarząd MK PZKO zaprasza wszystkich swoich członków i sympatyków na tradycyjne pieczenie placków, które odbędzie się 28. 9. w świetlicy MK. Początek pieczenia o godz.10.00, a koniec o godz. 14.00.

ORŁOWA-LUTYNIA – MK PZKO zaprasza na spotkanie „Klubu Średniaka" o temacie „Klub Średniaka u ziemniaka". Spotkanie odbędzie się w sobotę 28. 9. o godz. 17.00. W programie konsumpcja ziemniaków we wszystkich postaciach.

STONAWA – Klub Kobiet przy MK PZKO zaprasza na wystawę robótek, obrazów i prac dzieci pod hasłem „Z piękna w duszy rodzi się piękno materialne". Wystawa odbędzie się w miejscowym Domu PZKO w sobotę i niedzielę 28.-29. 9. w godz. 9.00-17.00.

PTTS „BŚ", KLUB CZESKICH TURYSTÓW – Zapraszają w sobotę 28. 9. o godz. 11.00 na Wielki Połom na uroczyste obchody 90. rocznicy położenia kamienia węgielnego pod budowę schroniska na Połomie. W programie występ kapeli „Olza".

PTM – Zapraszamy na kolejne spotkanie członków i sympatyków, które odbędzie się 4. 10. o godz. 18.00 w pensjonacie Zameczek w Cz. Cieszynie, Jabłonkowskiego 852/44. W programie dr Alfred Bőhm i dr Romuald Gąsior: Winnice i wino południowych Moraw. Po części teoretycznej pan Dariusz Reli poprowadzi degustację różnych ciekawych gatunków win.

WĘDRYNIA – Klub Seniora MK PZKO zaprasza na uroczyste spotkanie z okazji 30. rocznicy założenia Klubu Seniora w Wędryni, które odbędzie się we wtorek 8. 10. o godz.15.00 w Czytelni. Po programie wspólna zabawa. Zgłoszenia wraz z kwotą 50 kc od osoby przyjmują rejonowi Klubu Seniora do 30. 9.

ZARZĄD GŁÓWNY MACIERZY SZKOLNEJ – Organizuje w sobotę 5. 10. w PSP im. H. Sienkiewicza w Jabłonkowie 8. turniej siatkówki dla drużyn Macierzy Szkolnej. Zgłoszenia przyjmuje do 30. 9. Karol

Dyrekcja Polskiej Szkoły Podstawowej w Karwinie
poszukuje nauczycielki/nauczyciela języka angielskiego
Proponujemy pełny etat i umowę na czas określony
(przewidujemy, że co najmniej do 30. 6. 2015)
Rozpoczęcie pracy – od 1. 1. 2014
Wymagania:
❖ bardzo dobra znajomość języka angielskiego
❖ znajomość metodyki nauczania języków obcych
❖ doświadczenia w pracy z dziećmi
❖ zaangażowanie
Oferty prosimy nadsyłać pocztą elektroniczną (skola@pzskarvina.cz) życiorys, doświadczenia zawodowe, dotychczasowy przebieg pracy.
Termin nadsyłania ofert: do 25. 10. 2013 włącznie.
Dodatkowe informacje można uzyskać w dyrekcji szkoły (tel. 596 317 672)
GL-557

GłosLudu
Gazeta Polaków w Republice Czeskiej
Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Komeńskiego 4, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL–PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 ◆ Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu", ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn 737 01 ◆ Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glosludu.cz ◆ Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glosludu.cz ◆ Redaktorzy terenowi: Jacek Sikora, sikoraj@glosludu.cz ◆ Danuta Chlup, danuta.chlup@glosludu.cz ◆ Witold Kożdoń, kozdon@glosludu.cz ◆ Elżbieta Przyczko, przyczko@glosludu.cz ◆ Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glosludu.cz ◆ Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, fax: 558 740 044, e-mail: info@glosludu.cz ◆ www.glosludu.cz ◆ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty ◆ Dostawę prenumeratorom prowadzi Česká pošta, s.p., oddělení periodického tisku, Olšanská 38-9, 225 99 Praha 3. Zamówienia: www.periodik.cz, e-mail: postabo.prstc@cpost.cz ◆ Reklamacje tel. 800 300 302 ◆ Kolportaż: SmD, s.r.o. ◆ Druk: Samab Brno Group, a.s. Brno ◆ Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania ◆ Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 1212-4222.

JIŘÍ POLANSKÝ, ZDOBYWCA HAT TRICKA W WYGRANYM MECZU Z CHOMUTOWEM:

Muszę częściej strzelać

– Sześć lat czekałem na kolejny hat trick w barwach Trzyńca – przyznał Jiří Polanský, bohater wtorkowego meczu w Werk Arenie. Hokeiści Trzyńca potwierdzili w nim zwyżkę formy z ostatnich kolejek, pokonując u siebie nieobliczalny Chomutov 6:4.

W kluczowym stopniu do zwycięstwa przyczynił się właśnie popularny „Polda" – Jiří Polanský, który w ciągu siedmiu minut trzykrotnie rozmontował defensywę rywala. Polanský uchodzi wśród kibiców za jednego z najbardziej sympatycznych zawodników Tipsport Ekstraligi. Po wtorkowym wieczorze jego notowania jeszcze wzrosną. – Teraz myślami błądzimy już przy piątkowym spotkaniu na lodowisku Sparty Praga. Osobiście spodziewam się ciężkiej przeprawy, bo Sparta należy do grona faworytów tego sezonu – podkreślił Polanský.

Stalownicy od minionego piątku nie przegrali spotkania w ekstralidze. Dobra passa zaczęła się w wygranym meczu ze Zlinem, zremisowanym w regulaminowym czasie spotkaniu z Pilznem i efektownym zwycięstwie z Chomutowem. – Kluczowa była we wtorek wyrównująca bramka na 2:2. Wtedy uwierzyliśmy jeszcze mocniej we własne siły, był to taki zastrzyk pozytywnej energii dla całej drużyny – stwierdził szczęśliwy i skromny jak zawsze Polanský, który zapomniał dodać, iż obie bramki były jego autorstwa. Stalownicy w ciągu siedmiu minut zmienili scenariusz spotkania. Ofensywnego bakcyla złapał w drugiej tercji także kapitan gospodarzy Radek Bonk, który strzałem na 3:2 ostudził zapędy skądinąd świetnie grającego Chomutowa. Na 4:2 trafił ponownie Polanský – efektownym strzałem z nadgarstka. – Teraz już wiem, że muszę częściej strzelać z dystansu – podkreślił z przymrużeniem oka Polanský.

Trzyńczanie wbrew pozorom mocno namęczyli się z Chomutowem. – Rywal pokazał klasę – ocenił szkoleniowiec gospodarzy, Jiří Kalous. – Cieszy mnie zwłaszcza mentalna siła drużyny, która nie przestraszyła się stanu 0:2 i konsekwentnie grała swoje – podkreślił trzyniecki szkoleniowiec. We wtorek premierowego gola w ekstralidze zdobył Daniel Krejčí, który w 44. minucie wpisał się na listę strzelców z grona trzynieckich obrońców. Śruby w hutniczej maszynie zostały dokręcone, współdziałanie obrońców i ofensywnych graczy powoli nabiera rumieńców. – Warto dobrą formę potwierdzić w piątek w Pradze – stwierdził Kalous. Jutrzejszy mecz na lodowisku Sparty rozpoczyna się o godz. 18.30.

JANUSZ BITTMAR

Fot. MARIAN JEŻOWICZ

Jiří Polanský (z lewej) i jego radość z hat tricka.

TRZYNIEC CHOMUTOV 6:4

Tercje: 0:0, 4:3, 2:1. Bramki i asysty: 31. Polanský (Růžička), 34. Polanský (Adamský), 35. Bonk (Růžička, Hrabal), 38. Polanský, 44. Krejčí (Rufer, Růžička), 60. Adamský – 23. Divíšek (Bartečko, Pulpán), 25. Svoboda (Bartečko), 39. Divíšek (Bartečko, Pulpán), 55. Hruška (Hřebejk). Trzyniec: Hrubec – Linhart, Hrabal, Galvas, Zíb, Roupec, Krejčí, Kania – Rákos, Bonk, Martin Růžička – Adamský, Polanský, Gorszkow – Varaďa, Peterek, Zagrapan – Rufer, Marek Růžička, Matuš.

SLAVIA PRAGA WITKOWICE 2:1

Tercje: 2:1, 0:0, 0:0. Bramki i asysty: 13. Poletín (Žejdl, Klhůfek), 15. Jelínek (Krenželok, Bednář) – 20. J. Káňa. Witkowice: Šindelář – Barinka, Štencel, Kudělka, Sloboda, Stehlík, L. Kovář, Pastor – Valčák, Burger, J. Káňa – Svačina, Roman, Huna – Strapáč, Húževka, Vandas – Kucsera, Kolouch, Szturc.

Lokaty: 1. Slavia 13, 2. Kometa Brno 11, 3. Hradec Kralowej 10,... 9. Trzyniec 7, 12. Witkowice 4 pkt. Jutro (17.00): Witkowice – Pardubice, (18.30): Sparta – Trzyniec.

OFERTA

PIŁKA NOŻNA – I LIGA: Slovácko – Ostrawa (sobota, 17.00). **FNL:** Karwina – Zlin (niedziela, 16.00). **MŚLF:** Orłowa – Prościejów (sobota, 10.15). **DYWIZJA:** Beneszów Dolny – Piotrowice (sobota, 16.00), Hawierzów – Przerów (niedziela, 10.15). **MISTRZOSTWA WOJEWÓDZTWA:** Dziećmorowice – Pusta Polom, Wędrynia – Cz. Cieszyn (sobota, 16.00), Bogumin – Břidličná (niedziela, 16.00). **I A KLASA:** Lutynia Dolna – Veřovice (sobota, 16.00), Olbrachcice – Stonawa, ČSAD Hawierzów – Czeladna, Petřvald n. M. – Bystrzyca (niedziela, 16.00). **I B KLASA**: Mosty – Gnojnik, Sucha Górna – Dobratice (sobota, 16.00), Piosek – Luczina, Jabłonków – Dobra, Nydek – Fryczowice, Inter Piotrowice – Gródek (niedziela, 16.00). **MP KARWIŃSKIEGO – gr. A:** Orłowa B – B. Rychwałd, Bogumin B – TJ Pietwałd, Sn Hawierzów – Dąbrowa (sobota, 16.00), F. Orłowa – Łąki (niedziela, 16.00). **Gr. B:** V. Bogumin – Żuków Górny, Zabłocie – G. Błędowice, Cierlicko – Wierzniowice (sobota, 16.00), L. Piotrowice B – Sn Orłowa (niedziela, 16.00). **MP FRYDEK-MISTEK:** Niebory – Dobra B, Śmiłowice – Bukowiec (niedziela, 16.00). **ROZGRYWKI POWIATU FRYDEK-MISTEK:** Wojkowice – Toszonowice (sobota, 16.00), Paskov – Milików, Wędrynia B – Oldrzychowice, Nawsie – Kuńczyce p. O. (niedziela, 16.00).

* * *

HOKEJ – TIPSPORT EKSTRALIGA: Witkowice – Pardubice (jutro, 17.00), Witkowice – Chomutov (niedziela, 17.00).

* * *

PIŁKA RĘCZNA – TRIGLAV EKSTRALIGA: Karwina – Koprzywnica (niedziela, 10.30). **(jb)**

W SKRÓCIE

ME SIATKARZY: POLACY ZA BURTĄ. – Wszystko poszło w piekło – tak skomentował środkowy reprezentacji Polski Piotr Nowakowski to, co stało się we wtorek w gdańskiej Ergo Arenie. Polacy prowadzili już 2:0 z Bułgarią w barażu o ćwierćfinał mistrzostw Europy siatkarzy, by w końcu przegrać zawody 2:3 i co za tym idzie – znaleźć się za burtą czempionatu. **(jb)**

XXXVII otwarte mistrzostwa PZKO w przełaju

W niedzielę 6 października odbędą się w Mistrzowicach kolejne, już XXXVII otwarte mistrzostwa PZKO w biegu przełajowym o memoriał Wandy Delong.

Główną nagrodą jest Puchar Przechodni przeznaczony dla ekipy, która wystawi najlepszą 3-osobową drużynę męską i kobiecą. Ponadto przygotowane są upominki dla najlepszych w poszczególnych kategoriach wiekowych chłopców (mężczyzn) i dziewcząt (kobiet), a są one następujące: 6-7 lat, 8-9,10-12, 13-15, 16-18, 19-35, 36 – 49, i powyżej 50 lat.

Organizatorzy zwracają się z prośbą do dyrekcji szkół podstawowych i średnich, by poparli tę tradycyjną imprezę przez wysłanie swoich zawodników, bowiem jest ona pomyślana również jako jedna z form integrowania naszego środowiska szkolno-młodzieżowego. Początek zawodów o godz. 9.00 (rejestracja do 8.45) koło byłej polskiej szkoły w Mistrzowicach (nieopodal Fibakówki). Usprawniłoby cały przebieg prezentacji, gdyby zgłoszenia napłynęły do czwartku 3 października drogą elektroniczną (d.kadlubiec@volny.cz) z podaniem imienia, nazwiska, kategorii i szkoły (MK PZKO) zawodników. **(D. K.)**

Echa piłkarskiego weekendu w I A klasie

BYSTRZYCA ČSAD HAWIERZÓW 1:1

Do przerwy: 0:1. Bramki: 60. Rusz – 27. Čermák. Bystrzyca: Gaszczyk – M. Teofil, Klár, Samek (55. J. Rusz), L. Teofil – Buryan – Placzek, Faruga, Opluštil (80. Bodeček) – Sniegoń (75. Krenželok), Noga (60. Staniek). ČSAD Hawierzów: Ryšánek – Kaleta, Kulhánek, Oliva, Přeček – Vala, Čopák (60. Firuněk), Čermák, Hánl (70. Vasil) – Klus, Laurenčík (60. Rozsíval).

Gorzej już być nie może? Ale skądże! Piłkarze Miloša Koloničnego nie rozpieszczają swoich kibiców. W Bystrzycy sporym wzięciem cieszą się ostatnio tabletki na nerwicę żołądka. – Zagraliśmy koszmarnie, a więc punkt to dla nas duży sukces – zwięźle i po męsku skomentował spotkanie trener Bystrzycy Miloš Koloničný. Jego zespół jeszcze nie wygrał meczu w nowym sezonie. Gola na 0:1 gospodarze wręczyli drużynie ČSAD w prezencie, popisując się niefortunnym zagraniem w kierunku własnego bramkarza. W drugiej połowie wyrównał Rusz, gol bystrzyckiego obrońcy nie zmienił jednak obrazu gry. Hawierzowianie nadal górowali, w każdym elemencie – poza skutecznością w polu karnym. – W drugiej połowie futbol był poniekąd szarpany, z naszej strony trochę mało ruchliwy i nieefektywny – stwierdził szkoleniowiec ČSAD, Radomír Zábranský.

DATYNIE DOLNE OLBRACHCICE 1:2

Do przerwy: 1:1. Bramki: 2. Balázs – 25. Novák, 56. Jakub Kociolek. Datynie Dolne: Vasilko – Vlček, Sikora, Tomašák – Kodenko – Kubiena (75. Ftáček), Miczka, Judita – Dolák (46. Sukač) – Vandriak, Balázs. Olbrachcice: Jaček – Kroužek, A. Věčorek, Wojtyna, Čoček – Jakub Kociolek (77. Žyla), Pařík (80. Korzeniowski), Široký, Novák (85. Godyň) – T. Věčorek, Béreš (87. Śmiga).

O tym, że derby rządzą się własnymi, specyficznymi regułami, przekonali się piłkarze Petra Baumana. Datynie Dolne rozpoczęły spotkanie w roli faworyta, kończyły zaś w głębokim dołku psychicznym. – Moim piłkarzom udał się majstersztyk. Każdy liczył na łatwe zwycięstwo gospodarzy, tymczasem było zgoła inaczej – stwierdził zadowolony trener Banika Olbrachcice, Tomáš Vychopeň. Banik, który w poprzednich meczach męczył się w ataku, tym razem popisał się wyborową skutecznością. Na 1:1 wyrównał strzałem z dystansu Novák, a szalę meczu przechylił na stronę gości Jakub Kociolek. W krytycznych momentach, zwłaszcza w końcówce spotkania, przyjezdnych trzymał nad wodą doświadczony bramkarz Jaček.

STONAWA LUTYNIA DOLNA 3:2

Do przerwy: 3:1. Bramki: 12. Kisel, 37. Zoller, 42. Feber – 2. Havlásek, 85. Twrdý. Stonawa: Tvardík – Hančin, Goj, Geršl, Feber (88. Frait) – Kluz, Kisel (83. Hojdysz), Lachowicz, Petruňa – Zoller, Bezdíček (61. Jaworski). Lutynia Dolna: Šajer – Bartoš, Šimek, Szkuta, Vávra – Kudlík (30. Aksteiner), Vanečko, Velký, Hanusek (76. Twrdý) – Havlásek, Pěgřim.

W szóstej lidze mecze derbowe to taka normalka, jak promocje w supermarketach. Kolejne derby tego weekendu zwabiły do Stonawy miłośników ofensywnego futbolu. Obie ekipy w tym sezonie lubią atakować, mają też w swoich szeregach bramkostrzelnych zawodników. Przygotowanie taktyczne wyróżniało w tym meczu gospodarzy, którzy nie panikowali i na strzał Havláska z 2. minuty zareagowali niczym „duma Katalonii" – trzykrotnie pogrążając rywala do przerwy. Goście postawili w drugiej połowie wszystko na jedną kartę, ale udało im się już tylko złagodzić oblicze porażki.

Lokaty: 1. Szonów 15, 2. Sedliszcze 11, 3. Frensztat 10,... 5. Stonawa 8, 6. Datynie Dolne 8, 7. Lutynia Dolna 8, 8. Olbrachcice 8, 11. ČSAD Hawierzów 6, 14. Bystrzyca 4 pkt. **(jb)**